

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po polti D 10—, za izo-
zemanje D 18—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkannos D 10—,
inacrat po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon Interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odpove. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 25. februarja 1923.

Številka: 45

Dr. Kukovec in Gumzej med kmečkim ljudstvom. Klerikalci posnemajo radikalce v podkupovanju.

Kaj delajo z agrarno reformo? — Ogorčenost ljudstva na Zg. Poljskavi.

Zg. Poljskava, 23. febr.

Danes popoldne smo imeli tu velikan-
sko zborovanje, kakršnega Poljskava še
ni videla. Prostorna dvoran pri županu
Uranjeku, dve stranski sobi in veža, vse
je bilo nabito polno kmečkih mož in de-
lavcev in tudi ženstvo je bilo številno
zastopano. Vsa fara in številni zastop-
niki sosednih občin so bili zbrani, da
odločno protestirajo proti postopanju or-
ganov agrarne direktije, ki iz neumlji-
vih vzrokov kršijo določbe zakona o
agrarni reformi v škodo domačega
ljudstva.

Agrarni uradi za tužee proti domačinom.

Na Zgornji Poljskavi imamo velepo-
sestvo baronice Post, ki je bilo doslej
pod državnim nadzorstvom ter se je da-
jala zemlja vedno sporazumno z pri-
ljubljeno lastnico in agrarnim odborom
domačemu ljudstvu v zakup. Pred par
meseci pa je hotel veleposestvo kupiti
knez Windischgrätz iz Konjice, kar je
nad 80 let stara baronica Post odklonila,
ker je brez otrok in brez sorodnikov in
hoče sama, da pride zemlja v roke doma-
čim ljudem. Med tem pa so se pletle ne-
ke intrige in čez noč je bil v začudenje in
ogorčenje domačinov imenovan baronici
za sekvestra uradnik kneza Windisch-
grätza iz Konjice. Ta si je postavil še
celo dva pomočnika in vse tri mora pla-
čevati posestvo, katero se upravlja sedaj
v korist tujcev. Ljudstvo se je že na vse
strani pritoževalo, a brez uspeha. In tako
so domačini naprosili dr. Kukovca, da
pride med nje, stvar preišče in na pri-
stojnem mestu zaščiti pravice domačega
ljudstva.

Manifestacija in protest ljudstva.

Dr. Kukovec se je prošnji radevolje
odzval in prišel danes s srezkim kandi-
datom ključavničarjem Ivanom Gum-
zejem iz Slov. Bistrice na shod, ki so ga
sklicali domačini. Kljub delavniku, ko
je kmečko ljudstvo zaposleno, so ljudje
naravnost privreli iz vseh strani, da po-
vedo svoje pritožbe možem, ki ne hodijo
med nje za politično hujskarijo, ampak
da jim pomagajo v sili. Zborovanje, ki se
je nepričakovano razvilo v veličastno
ljudsko manifestacijo, je otvoril rivo-
lasti nadučitelj Jos. Sabati, ki že 83 let
deluje med Poljskavčani, ter pozdravil
drage goste in predlagal za predsednika
dr. Pučnika iz Slov. Bistrice. Besedo je
dobil minister n. r. dr. Kukovec, ki je
ob napeti pozornosti in živahnem zani-
manju domačinov nad eno ura razlagal
pomen agrarne reforme, katero zagovar-
ja dosledno in se bori vedno zanjo edino
demokratska stranka. Ljudje so že med
govorom z ogorčenjem navažali slušaje,
kako se jih hoče potom Windischgrätz-
vega sekvestra na domačem posestvu
škodovati. Med govorom dr. Kukovca se
je pripeljala tudi posestnica baronica
Post in je bil uprav ginljiv prizor, kako
so ji trenutno napravili spaz in se ka-

tel vsakdo pomagati sključeni starki z
voza. Baronica je do konca prisostvova-
la zborovanju in se tudi pogovarjala z
govorniki in domačini.

Vest o novi lumpariji.

Tem večje ogorčenje je vzbudila vest,
da se jo hoče spraviti pod kuratelo, da bi
potem tem lažje zagospodarili na njenem
posestvu. Ljudstvo je dr. Kukovcu po-
novno pritrdjevalo in ploskalo, ko je stvar-
no in brez vsakega demagoštva, posebno
tudi brez napadanja drugih strank raz-
lagal, kako bi morale oblasti, zlasti ma-
riborski okrajni agrarni urad, izvajati
agrarno reformo edino v korist domačega
ljudstva. Padali so ogorčeni kliči proti
postopanju agrarnega urada in grabež-
ljivosti Windischgrätza.

Nastop kandidata Gumzeja.

Simpatičen je bil nastop kandidata g.
Gumzeja, ki je v jedrnatih besedah raz-
vil svoj program. Povdarjal je zlasti po-
trebo, da se podpreta mali kmet in obrt-
nik in da se ne obremenjujeta ravno ta
dva najhujše z davki. Iz njegovih izva-
janj se je čutilo, da mož čuti in pošteno
misli, kar pove.

Čudne mahinacije na veleposestvu
baronice iz zadnjega časa je v tempera-
mentnem govoru še poglobil pojasnil u-
pravitelj Polansky, ki je ob ploskanju
domačinov prebral daljšo spomenico na
ministra za agrarno reformo, katero so
potem vsi navzoči podpisali.

Zaključek zborovanja.

Krašno uspelo zborovanje, na katerem
je dajal dr. Kukovec še ponovno razna
pojasnila, je zaključil predsednik dr.
Pučnik z lepim nagovorom. Naglašal je,
da se bo dr. Kukovec takoj odločno zav-
zel za to, da se uvede radi čudnega sekve-
stra stroga preiskava in se krivi kaznu-
jejo. Od domačinov pa pričakuje, da bodo
njegovo delo tudi temeljito podprli s
tem, da pri volitvah volijo listo „Na-
predne kmečko-obrtne zveze“, ki bo imela
na voličih prvo skrinjico.

Značilno priznanje socialistov.

Ljudstvo pa je še po shodu ostalo v
večjem številu v dvorani ter se razgo-
varjalo z govorniki o raznih perečih vpra-
šanjih, ki jih teče. Navzoči so bili pri-
stažji vseh strank, ter je govoril tudi nek
socialist, ki je priznal, da so za delavce
in za agrarno reformo doslej edino de-
mokrati kaj napravili. Tudi domači žup-
nik je vztrajal pri zborovanju do konca
in odobral izvajanje govornikov. Shod
je napravil na vse globok utis, ker so se
ljudje takoj prepričali, da imajo v svoji
sredini ljudi, ki resnično čutijo z njimi
in bodo zanje tudi kaj storili.

Prigoda našega kandidata Malgaja.

Šmarje pri Jelšah, 24. febr. V
sredo je prišel k meni neki klerikalec, ki
ga osebno ne poznam. Nagovarjal me je,
naj odstopim od Vaše „Narodne kmečko-
obrtne zveze“ in naj pristopim h kleri-
kalni „Kmečki zvezi“. Ponujal mi je
5000 Din. nagrade in za agitacijo še po-
sebnih dijete. Ko je že denarnico izve-
kel iz notranjega žepa, sem opazil kuverto
na kateri je bilo videti zapisano „Fran-
žeb.“, drugo je bilo zakrito in nisem mo-
gel videti. Naletel je pa na pravega. —

Ostro sem ga zavrnil: „Mislite, gospod,
da sem izdajalec take vrste, kakor ste
pri kmečki zvezi? Sem že 14 let pri na-
predni stranki in Kmečka zveza nima
toliko denarja, da bi mogla mene prego-
voriti, naj izstopim od poštene napredne
k vaši umazani hinavski klerikalni
stranki. Sram vas bodi, da si iz vaše po-
gube hočete pomagati s podkupova-
njem.“ Pokazal sem mu vrata in smeh
me je posilil za odhajajočim. Anton
Malgaj. — Brez komentarja!

Beograjska pogajanja in naše šolstvo na Koroškem.

Intervencija dr. Ninčiča. — Seiplove obljube.

Beograd, 24. febr. Včeraj popoldne
je imel zunanji minister dr. Ninčič v
navzočnosti pravosodnega ministra Mar-
kovića z dr. Seiplom in dr. Grünberger-
jem kratko konferenco o zaščiti jugosl.
manjšine na Koroškem. Dr. Ninčič je
opozoril predstavitelja avstrijske vlade,
da na Koroškem še vedno ni rešeno vpra-
šanje manjšinskega šolstva in da av-
strijska vlada ne odpira slovenskih šol
v tistem razmerju kot so pri nas odprte
nemške šole, dasi je pri nas manj Nem-
cev kakor na Koroškem Jugoslovancev.
Dr. Ninčič je predložil dr. Seiplu stati-
stične podatke.

Dr. Seipel je pazljivo poslušal izjava-

nja našega zunanjega ministra in je od-
vrnil, da je bil dosedaj mnenja, da vpra-
šanje manjšinskega šolstva na Koroškem
ni tako pereče, ker se podatki, ki mu jih
je predložilo prosvetno ministrstvo, ne
ujemajo s podatki naše vlade. Dr. Seipel
je obljubil, da bo po svojem povratku
na Dunaj sprožil v ministrskem svetu
vprašanje slov. šolstva na Koroškem in
skušal doseči ugodno rešitev.

Beograd, 4. februarja. Včeraj zve-
čer ob pol 10. uri je dal avstrijski posla-
niški vodja soiré-jo, katere so se udele-
žili vsi ministri, člani delegacije, eks-
parti in razne druge osebnosti, skupaj
120 oseb.

Izmenjava ratifikacijskih listin z Italijo.

Beograd, 24. febr. Naša vlada je
dobila iz Rima obvestilo, da je italijan-
ska vlada s posebnim kurirjem odposla-
la izvirnik Santmargheritskih konvencij
v Beograd. Ta kurir je včeraj dospel v

Beograd. Konvencije bodo predložene
kralju v podpis, nakar bodo takoj odpo-
slane v Rim, kjer se izvrši izmenjava.
Naš poslanik Antonijevič je bil poobla-
ščen, da izvrši formalnosti izmenjave.

Paroplovni sindikat v Jugoslaviji.

Beograd, 24. febr. Prometno mini-
strstvo je izdelalo načrt za novo akcijsko
družbo, h kateri bi pristopila drža-
va, paroplovne družbe in eventualno še
nekoliko zasebnih lastnikov plovnih pod-
jetij. Za slučaj, da se posreči ustanoviti
ta paroplovni sindikat, bi država parti-
cipirala s 55% akcijskega premoženja, ki bi
prešlo v last novo ustvarjenega sindika-
ta, bi se precenilo po predvojni vredno-
sti, t. j. v zlatu. Stare in poškodovane
objekte bi sindikat prevzel kot material.
vrednost premoženja, preračunana v
zlatu, bi tvorila akcijski kapital. Da se
tujem, ki niso naši državljani, prepreči
nakupovanje akcijskega kapitala, bi se
akcije glasile na osebna imena, o prodaji pa bi vedno
odločal upravni svet.

Izplačilo tretjega kupona drž. pošojila.

Beograd, 24. febr. Finančno mini-
strstvo je odredilo, da dobi generalna di-
rekcija državnih dolgov na razpolago
svoto 17 in pol milijonov dinarjev, da
izplača tretji kupon 7% držav. investi-
cijskega pošojila iz leta 1921, čigar iz-
plačilni rok poteka s 15. marcem. Izpla-
čevanje se izvrši po določilih pravil in
sicer izplačuje v Sloveniji čekovni urad
v Ljubljani oziroma okrožna finančna
uprava.

Millerand o francoski akciji.

Pariz, 23. februarja. Pri pojedini,
ki se je vršila v proslavo 25letnice usta-
novitve republikanskega odbora za trgo-
vino in industrijo, je imel predsednik
francoske republike Millerand govor, v
katerem je med drugim izjavil: Vsaka
misel na aneksijo je Franciji tuja; za-
ščititi pa si hoče svojo varnost in po-

vračilo škode, ki jo ji je prizadejal pre-
magani sovražnik. Nemci se izkažejo za
slabe psihologe, če mislijo, da bo fran-
coska žilavost, ki je bila v peklju pri
Verdunu nepremagljiva, popuščala radi
denarnih težkoč. Francija, ki je znala
vztrajati v vojni, bo vztrajala tudi v mi-
ru, dokler bo to potrebno in nikdar se ne
bo izneverila svojim dobrim in pravič-
nim ciljem.

Francoske odredbe v Poruhru.

Essen, 23. februarja. General De-
goutte je izdal naredbo, ki predpisuje za
nemške državljane, ki hočejo v zaseno
ozemlje, posebne potne izkaznice. Tudi
za inozemce, ki bivajo v zasenoem o-
zemlju, se uvedejo posebni potni listi.

Bochum, 23. febr. Danes zvečer ob
6. uri so Francozi razpustili bachumski
občinski svet. Velikega župana, štiri me-
stne svetnike in osemnajst občinskih od-
bornikov so zaprli.

Italijanska gospodarska ekspanzija.

Budimpešta, 23. febr. Te dni od-
potuje zastopnik levantske paroplovne
družbe v Rim, da sklene končnoveljavno
pogodbo, glasom katere prevzame vsa
plovna skupina italijanskih finančni-
kov.

BORZA.

Curich, 24. februarja. (Izv.) Predbor-
za. Pariz 32.95, Beograd 5.10, London
25.06, Berlin 0.0235, Praga 15.75, Italija
25.65, Newyork 531.50, Dunaj 0.00745, ži-
goane krone 0.0075, Budimpešta 0.17,
Varšava 0.0115, Sofija 3.10, Bukarešta
2.65.

Nova razkritja!

Zadnji dnevi so našemu narodu prinesli mnogo jasnosti glede njegovega položaja.

Novica, da je državni pravdnik dr. Grasselli dobil dopust in štipendijo, da se šola za vseučiliškega profesorja, kaže našemu narodu prepada, v katerega drvinjo, če je poštenje in narod stranska stvar, glavna stvar pa dobiček in gonja za močjo, ki ne sloni na moči ideje.

Da se je prepir med našimi Nemci zasukal na to stran, da si niso upali sprejeti po krivici gledališča v očigled, naraščanju slovenske zavesti v Mariboru, tudi to bode našim rojakom oči odprlo. Le naša odločnost je Nemce prisilila spremeniti taktiko. Nevarnost še pa ni odvrnjena. Če prelat Seipel baranta tudi za pozicijo Nemcev v Jugoslaviji, tedaj bode padla cela Pašičeva vlada, brž ko se sestane iarodna skupščina. Toliko časti še ima naš narod, da ne bode dopustil prodajanje naših domačinov in njihovih gospodarskih interesov, da se odvrne avstrijski bankrot.

Da so Nemci postavili svojo kandidatsko listo, s tem postavljajo svoj boj na staro stališče. Popolno svobodo naj imajo vsi Nemci naše države, da osebno volijo, kogar hočejo. Gorje pa, če bodo skušali kupovati jugoslovanske nezavedne duše. Načelo narodne samoodločbe ne pomeni svobode za zapeljevanje k izdajstvu. Naša narodna družba v Ptuiju, Celju in v Mariboru bodo brez dvoma svojo zmagovalno pot za ustanovitev nacionalne države v mariborski oblasti neustrašeno nadaljevala. Dotični akcijski odbori naj si takoj razdelijo delo. — Pazite strogo na vsakega agitatorja, ki bi se predznil agitirati k odpadništvu od naroda. Tu je dovoljena obramba naroda tudi s fizično silo. To ni strankarsko, ampak nacionalno delo. Dovolj je kandidatskih list, ki zastopajo gospodarske in razredne programe, nemški program se more trpeti le za pristne Nemce. Ljubljanska resolucija nam ukazuje iztrebiti vsakega nasprotnika naše nacionalne države.

Tudi nastop gospoda Drogenika, ki mu je pred klerikalci srce v hlače padlo, da se zavaruje proti enemu posameznemu zgrešenemu koraku v nacionalni borbi, tudi ta nastop nas uči, kam plovemo, če se bomo cepili na strančice, ki jim še nacionalni boj ni več v pravi zavesti. Če naša deca, ki nam je ljuba in draga, vodi borbo za narod, ki ga duhovščina zastruplja, ne bomo te dece zapustili, če je kaj zagrešila, ampak jo bomo branili, če jo tudi zapuščata gospod Drogenik, da bi mandat rešil. Mi bomo te dn istrogo pazili, kje je vera in kje nevera. Koristolovci in strahopetci pridejo na zaslužni pranger. —

Obiskujte

mestni muzej

• Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Dr. Mirko Černič:

Schönherrjevo „Ono“ in medicina.

Nekaj lepega nam je pripravil ravnatelj Bratina: poslovenil je Schönherrjev najnovejši igrokaz Ono, katerega premiera se vrši v soboto, in z njim pojde po Jugoslaviji, kazat svojo umetnost in tolmačiti idejo pisateljevo.

Idejni temelj celotnega igrokaza je grandiozni konflikt med Njim in Njo, On — zdravnik — ki dožene v mikroskopičnem preparatu bacile jetike iz lastnih pljuč, trdi: »Ne roditi, ne v svet!« torej ne plodite se, če je človek jetičen; Ona pa — njegova žena, v kateri vse kriči po materinstvu — pobija njegovo knjižno modrost z dokazi iz življenja: »Če je kje kakšna prava mati, katera dobro neguje, tam ne umirajo mlada življenja tako vrstoma.« »Saj je vendar življenje vse na svetu!« In med tema dvema ekstremoma zazija prepada: »Tvoja veda stoji med mogočja, dokler On končno ne omahne vanj, Ona mu pa še v zadnjem trenutku razodene, da je živa, topla kri zmagala nad jalovo njegovo modrostjo, in v triumfu materinstva oznanja: »V svet — v svet ga ponese. Moja ljubezen ga bo vzdržala!« —

Vizvrševanju rapalske pogodbe.

Trst, 20. februarja.

(n. n.) Svetomargeritske koncesije so ratificirane in kakor se javlja s pristojne strani, se pojutrišnjem, v četrtek, 22. t. m., izmenjajo ratifikacijske listine v ministrstvu zunanjih stvari v Rimu. — Italijo bo pri tem važnem činu zastopal gotovo Mussolini sam kot minister zunanjih stvari, Jugoslavijo pa jugoslovanski poslanih v Rimu, ako ni morda v to prav posebej pooblaščen polnomočni minister dr. Rybář, ki se že par dni nahaja v Rimu. Istega dne, torej v četrtek, 22. t. m., pa se tudi snide v Opatiji jugoslovanska in italijanska delegacija, ki boste vodili izvršila dela, kakor so določena v konvencijah. Italijanski delegaciji predseduje senator Quartieri, jugoslovanski pa admiral Prica in sta njena člana še prof. Šilović in dr. Laginja.

Ker se od dneva zamenjave ratifikacijskih listin štejejo v konvencijah določeni roki, bodo Italijani morali izprazniti Sušak v petih dneh po 22. t. m., torej do torka, 27. t. m. Tretja dalmatinska cona se izprazni v 12 dneh, torej do torka, 6. marca. Razmejitev med reško državo in Jugoslavijo ter ureditev reške države se izvrši tekom enega meseca, torej do 29. marca. Ker pa svetomargeritske konvencije določajo, da se v slučaju potrebe ta rok more sporazumno tudi podaljšati, je pričakovati, da se z lastne strani ne bodo preveč prizadevali, da bi se stvar rešila tekom enega meseca in še temnanj, ker je Mussolini v zadnjem trenutku še vteknil v konvencije kukavičje jajce Delte in Barošev luke, ki ostaneta toliko časa zasedeni po laških četah, da se končno reši pravni položaj Reke. To se pravi, da bodo Lahi na eni strani zavlačevali končno rešitev reškega vprašanja, da bodo na drugi strani mogli držati zasedeno Dalto in Barošev luko in tako dejanski odvrniti Jugoslavijo od njenega lastnega morja in njenega lastnega pristanišča. Ležeče bo pač vse na odločnosti in spretosti jugoslovanskih članov komisije, da se prekrizajo ti zavlačevalni nameni Italijanov, ki bi preprečili uresničenje ravno te najvažnejše jugoslovanske zahteve, kajti Sušak sam brez lesnega skladišča Delte in Barošev luke, odkoder se edino more razviti naš pomorski promet, bi ostal brezpomemben za naš izhod na morje, ker bi se morali za ves promet posluževati ali reške luke ali pa po Lahih zasedenega Baroševga pristanišča.

Zasedenje Delte in Barošev luke po laških četah tudi še po izpraznitvi Sušaka je v vsakem pogledu zelo značilno za tista pogajanja, ki so se morala vršiti med rimsko in beograjsko vlado neposredno pred predložitvijo svetomargeritskih konvencij rimskemu parlamentu. Mussolini sam je parkrat povdarjal, da je nujno potrebno, da ima laška vlada

Snov igre je potemtakem docela medicinska, ki pa sega daleko preko strogo medicinskega okvirja na socialno in plebentsko polje sploh.

Jetičnik se naj ne plodi — ljubezen in noga premaga tudi jetiko in ji iztrga zastopata On in Ona. Schönherr, sam zdravnik, daje prav drugi pred prvo. In kaj pravi k temu medicina? Ali je jetika res dedna, je njena dednost dokazana?

Karkoli se deduje, prehaja na potomca po očetovem semenu oziroma materinem jajčku. Res je, da se najdejo v ejakulatu moškega bacili jetike, toda nikdar ne v semenu samem, marveč zgolj v semenjski vodi in še to le pri moških, ki boleha jo na jetiki spolovil, predvsem obmodka, ki producira semena. Če bi se torej prenašala jetika po semenu, bi morali njeni bacili s semenom vrgd prodreti v jajček. To je pa malo verjetno in — če tudi bi se to kdaj zgodilo — bi bila to smrt za jajček, ker bacil jetike uniči vsako staničo, v katero se vgnezdí. Na drugi strani bi bilo mogoče, da otrok podeduje jetiko od matere po jajčku. Tudi to se ne dogaja, ker se jajček, ki ga je napadel bacil jetike, ne bi mogel razviti marveč bi moral poginuti. Še ena pot bi bila mogoča, da se zameetek okuži z jetiko: to je krvna pot skozi posteljico. Posteljica je organ, ki veže zameetek t. j. plod v mater,

v rokah kako »zastavo«, da bo Jugoslavija tudi »enako lojalna«, kakor Italija izvršila sklenjene dogovore. Jasno je torej, da sta Delta in Baroševa luka tista »zastava«, ki se izroči Jugoslaviji le tedaj, če bo do pičice izvršila vse, kar je bilo dogovorjenega v Rapallu, Santi Margheriti in pozneje v Rimu ter med Rimom in Beogradom. Kdor pozna laško prevejanost, mu pač ni težko ujeti, da bo znala najti vedno še kako neizpolnjeno »pičico«, tudi še potem, ko bo že vse izpolnjeno, samo da bo imela vzrok, da ostanejo njene čete na Delti in v Baroševi luki in te dve najvažnejši točki ne prideta v izključno in neizpodbitno last Jugoslavije. Če jo je kedaj, je beograjska vlada storila najnevarnejšo pogreško tedaj, ko je sedla na limanice Mussoliniju, priznavši mu pravico do še nadaljne zasedbe Delte in Barošev luki pod takimi pogoji! Lahe je treba poznati, a v Beogradu ali jih v resnici ne poznajo ali pa jih nočejo poznati! Drugo bi bilo še hujše od prvega!

In vendar ni treba drugega, kakor da se nekoliko pazljiveje prečita kaka izjava tega ali onega laškega politika, pa si je tako lahko ustvariti pravo sliko o razpoloženju teh naših »dobrih sosedov« napram nam. Naj le beograjski vladni politiki prečitajo govor tržaškega fašistovskega poslanca Giunte, ki ga je izrekel na kongresu fašistovske pokrajinske zveze v Trstu v nedeljo, 18. t. m., pa se jim morajo odpreti oči.

»Ne more se zaključiti,« je dejal, »ne da bi se rekla beseda o svetomargeritski pogodbi! Fašistovska vlada jo je hotela izvesti na vsak način. Narod se je pokoril in je razumel to veliko potrebo. Razumel jo je tudi Trst, razumel jo je tudi Reka, razumel jo je z bolestjo tudi Zader. Treba je bilo izvesti pogodbo, ker fašistovska vlada zaradi položaja zunanje politike ni mogla tvegati, da bi tuje vlasti smatrale Italijo za verolomno državo, za državo, ki ne spoštuje pogodb. Treba je bilo izvršiti pogodbo mirno, brez strasti, kajti rapalske pogodbe nismo podpisali mi.« Govornik je zvrščal potem vso krivdo zaradi sklenitve rapalske pogodbe na Giolitija in njegovo vlado in je nadaljeval: »Mi (fašisti) smo se borili predvsem v Julijski Krajini, da podpremo Reko in pomagamo poveljniku d' Annunziju, da preprečimo pogubo Reke. Dali smo vse, kar smo mogli dati, ali dejstvo ali tuja perverzna volja sta bila močnejša od nas. Zato nas ne peče vest. Glasoval sem za rapalsko pogodbo z zavestjo in disciplino. Rapalske pogodbe nismo storili mi in zato ne prevzamemo zanj odgovornosti. Rapalska pogodba je direktna posledica onega zloglasnega rimskega pakta, zaradi katerega so Jadranci protestirali proti ministru Orlando in vsem onim politikom, ki so, ne poznavaajo položaja teh dežela in ne zaupajo v vrlino laškega vojaka z njim nadomestili londonski pakt, ki je bil naš krvni pakt, ki je bil naša »magna carta«, položena v nahrbtnik vseh vojakov, ki so se približevali meji in je bila

nici z materjo: po ožljju posteljice dobiva zameetek vse za življenje in razvoj potrebne snovi od matere in po posteljici oddaja tudi izrabljene snovi materji nazaj. Kaj lahko torej pridejo po tej poti tudi bacili jetike vanj. Da, to je res! Res je pa tudi, da so to izredno redki slučaji in sicer zgolj pri jetičnih materah, ki so že na koncu oziroma ki trpe na takozvani miliarni tuberkulozi t. j. hitri jetiki, ki je prebogatela ves organizem in se razpasa po njem kot plesen po kruhu.

Ta pot okužbe — takozvana »plačnarna pot« — je mogoča in po tej poti se more jetiko podedovati. A dognalo se je, da taki zameetki umro z materjo vred v njenem telesu ali pa v par dneh oziroma tednih po rojstvu, če mati porod doživi.

Iz vsega tega sledi, da je dednost jetike redka in da deca, ki je jetiko podedovala, pogine že v materinem telesu ali vsaj kvečjemu par tednov po rojstvu. V navadnem življenju torej lahko trdimo, da se jetika ne podeduje!

Kako pa potem, da obole otroci jetičnih starišev tolikrat za jetiko?

Jetika je izrazita stanovanjska bolezen in šele potom stanovanja rodbinska in družinska! Če potomci jetičnih roditeljev živijo z njimi skupno, ponajveč v nehi-gijenskih razmerah, v temi in vlagi, zanikernosti in nesnagi, če taki otroci obola za jetiko, je niso podedovali, marveč so

celotno uveljavljenje naših jadranskih pravic. In bil je prav rimski pakt, ki je dovedel na Kapitol — srbske svinjarje!

Gospoda Pašić in Ninčić naj bi si zapisala te besede v svojo spominsko knjigo, da jih bosta imela vedno pred očmi, kedar bi se jima — Bog daj, da bi se ne! — zopet kedaj nudila prilika, da bi barantala z Lahi za najvitalnejše koristi jugoslovanskega naroda. Zpomnita naj si, da sta v ustih tistih, s katerimi izmenjavata v imenu jugoslovanskega naroda in njegove države prijateljske besede in obveze — srbska svinjarja!

Politične vesti.

• O pogajanjih v Beogradu prihajajo vesti, da naša vlada precej popušča. Doslej je bilo rešenih več vprašanj v očitno korist Avstrije in v našo škodo. Osobito bo pri tem trpela Slovenija, ki je najbolj interesirana na pogajanjih, ki pa nima v naši delegaciji nobenega poznavalca naših lokalnih interesov. Kakor hitro dobimo točnejše podatke, bomo izdali beograjskih pogajanja podvrgli ostri kritiki.

• Polomija radikalev v Zagrebu. V Zagrebu so radikali zaigrali svojo listo, ker njihovi tamošnji voditelji ne poznajo najosnovnejših zahtev volilnega zakona. Za nosilca liste so postavili aktivnega državnega uradnika, kar je po zakonu zabranjeno. Sodisce je zaradi tega radikalno listo zavrnilo. Nosilec je bil znani hrvatski streber Ivan Franić-Požezanić.

• Beograd in Vatikan. Sotrudnik beograjske »Samouprave« je imel te dni razgovor s papeževim nuncijem monsignorom Pelegrinettijem, katerega je objavil v svojem listu in iz katerega posnemamo sledeče: Pelegrinetti se je najpreje laskavo izrazil o dosedanem ministru ver ter pohvalil njegovo delo in prisotovanje pri škofovski konferenci, ki se je nedavno vršila v Zagrebu. Izjavil je, da so obljube in izjave, katere je podal minister ob tej priliki, takega značaja, da bo, ako se uresničijo, prišlo kmalu do popolnega verskega izmirjenja in vzajemnega skupnega delovanja v naši državi. Glede odnosov med našo državo in Vatikanom je izjavil nuncij, da morajo postati iskrenješi in pristranejši, ker je velik del prebivalcev Jugoslavije rimskokatoliške veroizpovedi. Katoliki morajo sodelovati pri delu za obče dobro, imajo pa tudi zahtevati, da država zaščiti njihove interese. Na vprašanje, kaj misli o sovraštvu gotovih katolikov proti naši ustavi, je odgovoril nuncij sledeče: Konstatiram s popolnim zadovoljstvom, da ni nobena stranka vnesla v svoj volilni program boja proti katoliški cerkvi. Seveda to še ne pomeni, da so vse stranke enako razpoložene napram katoliški cerkvi. Katoliki morajo pri favoriziranju ene ali druge stranke dobro paziti. S svoje strani sem trdno prepričan, da bodo katoliki delali po svojem najboljšem razumu in vesti za splošno dobro svoje vere in domovine in to tako, da ne bodo zapostavljeni od nikogar.

je našli po rojstvu, živeč skupno z jetičniki, vdihavajoč mnogoštevilne bacile, ki jih oni izkašljujejo. To dokazujejo tudi dejstva, da otroci jetičnih starišev ostanejo zdravi, če se takoj po rojstvu, predno so se mogli okužiti, starišem vzamejo in odrežajo drugod, kjer ni bacilov jetike. Radi tega so tudi vsa prizadevanja, da bo kedaj medicina sama rešila človeštvo jetike, jalova; jetiko kot i malarijo bo zatrla blagostanje, higijena in civilizacija, torej politika in inženjering, največ pa seveda posameznik sam; medicina te bolezni le proučuje in razširja po-nanje njenih lastnosti. Če so ta prizadevanja jalova, je pa naravnost napačna ona metoda, ki vidi jetiko povsod, tudi tam, kjer je ni, ustvarjajoč na ta način hipohondre, starost, sitnost in odvratnost v mladih letih, ropajoč veselje do dela in življenja. In življenje je vendar vse! —

V Schönherrjevem igrokazu lega jalova modrost teoretika v grob, ko si je sam prefrgala nitko življenja; v svet pa plane življenje, ki si ne da delati sile in vzeti žive tople krvi.

Ko ponese ravnatelj Bratina svojo umetnost po naši domovini, naj tudi »Ona« oznanja v svet, da jetika ni dedna in da imamo tudi proti njej učinkovito orodje: red in snago, pred vsem pa ljubezen, ki premaga vse, prav vse!

Politično obzorje.

Zbližanje med Poljsko in Čehoslovako.

Običajna in splošno znana pojava je, da v politiki vedno prej zmaga občutje nego razum in da osebno odnosi dveh narodov niso nikdar stvorjeni vsled jasne in treznega poznavanja zgodovinskih političnih in gospodarskih razmer. Često se dva naroda, ki sta v vseh dohah vezana drug na drugega in bi se morala medsebojno podpirati, ako bi hotela prospevati, ker je to podpiranje naraven predpogoj ne le za procvit, ampak čisto tudi sploh za obstoj, med seboj pobijata, skušata drug drugemu škodovati in se raje družita z dednimi sovražniki, mesto da bi se izmirila medsebojno ter zvezala proti nenaravnim zaveznikom, ki so v resnici — sovražniki. Do tega dovaja ravno omenjena činjenica, namreč premoč občutja v politiki. Če bi bilo nasprotno in bi vladal v politiki v prvi vrsti razum, bi se bili mnogi narodi v zgodovini očrvali usodepolnih katastrof in trpkih razočaranj.

Ta fakt ne velja le za poedina naša jugoslovenska plemena, kakor pred vsem n. pr. za Srbe in Bolgare, ampak v polni meri tudi za Čehe in Poljake, med katerimi bi bilo priručno medsebojno delovanje in podpiranje več nego potrebno. — Med Čehi in Poljaki ni bilo nikoli onih stikov, ki bi si jih vsi mi kot Slovani od srca želeli in zato nas mora v bodoče zanimati česko-poljski spor mnogo bolj kakor nas je doslej in delovati moramo tudi mi Jugoslovenci na to, da se čimprej popravijo stare zgodovinske napake, da bo Slovenstvo v dobi, kateri se bližamo res nerazdeljena fronta, ob kateri se bodo razbili vsi sovražni navali, bodisi odkriti, bodisi zahrbtni. Temu problemu posveča tudi poluslužbena praška »Čehoslovenska republika« svoj nedeljski uvodnik. Čehoslovaška in Poljska imata v svetu približno enak položaj: obe državi sta zrne na velikem nemškem mlinškem kamnu; razen tega pa grozi Rusija, da zdrobi eno zrno, dočim hoče drugo vničiti Madžarska. Obe državi sta vzrastle iz iste historične situacije, obe sta vezani na iste zgodovinske faktorje in na odnose, stvorjene z istim mirovnim pogodbami. Oba naroda, ki tvorita ti dve državi, sta si plemensko zelo blizu, imata za seboj celo zgodovino kulturnih odnosov — vendar pa nimata dovolj smisla z medsebojno kooperacijo ter za mirno, po ničemer moteno skupno življenje. Znano je, da je Poljska od časa do časa neodoljivo zavzemala pozicije proti Čehoslovaški, kljub temu, da to niti ni bilo v njenem interesu. Najnovejši pojavi

Ali bo na vzhodu nova vojna?

Znani češki orientolog prof. dr. Musil objavlja v »Prager Presse« z dne 22. t. m. informativen in tudi za naše občinstvo zanimiv članek o trenutnem položaju na vzhodu oziroma o vprašanju lausanske konference. Prof. dr. Musil piše:

Dne 13. novembra 1922 so turški delegati dospeli prvi v Lausanno in jo zadnji zapustili dne 7. februarja t. l. Obe dejstvi sta značilni za odnose med vzhodom in zapadom. Zapad še vedno vidi v Turčiji, izza katere se sedaj zbira ves muslimski in hinduški vzhod, nekaj kvantitativno neglignable. S tem pa nehoti podpira vzhodne ekstremiste in slabi pozicijo zmernih strank, ki si ne žele preloma z zapadom, marveč hočejo naraven razvoj političnih in gospodarskih odnosov.

Mirovna pogajanja v Lausanni niso bila prelomljena, da, niti formalno prelomljena, ker so posamezni delegati odstopovali ne meneč se za ostale. Tako postopanje je v zgodovini prav redko, da niti v navadnem življenju se ne zdi primerno, ker ne more ustvariti dobrih sosedskih odnosov. — In zapad je vendar sosed vzhodu.

Mednarodni položaj Turčije je še vedno nejasen. Pogoji za premirje, sklenjeni v Mudrosu l. 1918, so bili z mudamijsko pogodbo l. 1922 znatno predrugačeni, tako, da jih nova Turčija ne more priznati, dočim se veslele še vedno sklicujejo nanje. Francija je vezana z mirovno pogodbo z dne 20. oktobra 1921. Izgleda, da se je tudi Italija sporazumela z angorsko vlado in vse vlade, včevši Anglijo, imajo v Angori svoje zastopnike. Res je, da se jih ne smatra za službene, da, niti za uradne organe, kljub temu pa se ti odposlanci neprenehoma pogajajo z angorsko vlado in skušajo doseči za svoje države

pa kažejo, da se Poljska končno vendar pričenja zavedati, da je edini pravi odnos s njo in Čehoslovako: bratstvo, zveza, čeprav zaenkrat morda še ne stipulirana potom pisane pogodbe. Ta zveza pa ne sme obstojati med obema vladama, ta zveza mora obstojati med obema narodoma! Tako piše omenjeni češki list kot nekako refleksija na one govore, ki so bili izrečeni dne 12. t. m. v varšavskem sejmu povodom debate o ekspoziciji zunanega ministra Skrzynskega. Govorilo je tedaj sedem govornikov.

Prvi, ki je govoril o Čehoslovaški, je bil narodni demokrat Marijan Seyda. — Najprej je naglasil, kako uspeva Čehoslovaška, ki koraka od prvega početka v zunanji politiki po strogo začrtani liniji in po jasnem programu. Seyda je ob koncu svojega govora naglasil posebno to: »Skrzynski, zunanji minister, ni niti z besedico omenil Čehoslovaške in Jugoslavije, s katerima nas vežejo pogodbe. Na drugi strani pa se je dotaknil slovenske politike tako, da ga sploh nisem razumel. Odnosaji s Čehoslovaško so, brez obzira na pogreške češke javnosti napram poljskemu narodu, vrlo aktualno vprašanje. Rapalska pogodba mora dovesti v sklad politiko obeh držav. Zaprake bo mogoče odstraniti čim bo pravično rešeno vprašanje Javorine.«

Poslanec krščansko-demokratske stranke, Korfanty, je rekel sledeče: »Neodpušljivo je, da je Skrzynski docela pozabil na Čeh. Naše spore z njimi je treba izgladiti ter jim ponuditi roko v spravo, ker kakor nje, tako ogroža tudi nas pangermanizem, proti kateremu moramo postaviti skupno fronto. Oba govornika, Seyda in Korfanty, sta člana vladne opozicije, zato ostaja zaenkrat še vedno odprto vprašanje, ali ju je vodilo do zavzemanja za zvezo s Čehoslovaško samo opozicijsko razpoloženje, ali resnično in res odkritosrčno prepričanje. Toda, bodi kakorkoli — led je prebit: dve močni poljski stranki sta se zauzeli javno v parlamentu za najtesnejšo zvezo med Poljsko in Čehoslovaško. Sedaj je treba, da se potreba po zbližanju pospeši, da prevzame tudi mase obeh bratskih narodov; potem bomo lahko mirno gledali na razvoj naših severnih bratskih držav — Čehoslovaške in Poljske in tudi mi bomo lahko samozavestnejši, saj bomo vedeli, da stojita za nami dve veliki, močni in zdravi slovenski državi. Znamenja kažejo, da se bomo Slovani končno vendarle našli.

kar največ koncesij. To stanje otežkoča definitivno ureditev položaja in je škodovalo zastopnikom zapadnih držav na lausanski konferenci. Nobena izmed štirih političnih strank nove Turčije si ne želi vojne in celo vojaški klub preproča, da naj se na miren način zagotovi nacionalna neodvisnost.

Nova Turčija je azijska država, dasiravno leži njeno glavno mesto in ena provinca na evropskih tleh. Regularna turška vojska šteje približno 300.000 mož in je dobro opremljena. Francoski, italijanski, ameriški, celo angleški trgovci so pošiljali Kemal paši vse potrebščine, ki jih je hotel in katere je plačal v gotovini ali v koncesijah.

V Evropi bi Turčija ne mogla voditi vojne. Regularna vojska šteje v Trakiji in v Carigradu komaj 20.000 mož. Tem bi se utegnili pridružiti okoli 70.000 prostovoljcev, ki pa bi se ne mogli dolgo upirati dobro opremljeni evropski vojski. V bližini turške meje se nahaja 50–70.000 grških vojakov, v Bolgariji čaka par tisoč makedonskih ali traških komitašev. Grški vojak si želi domov. Vojno zahtevajo zgolj grški ustaši, ki so bili izgnani iz Trakije, vendar pa so ti v manjšini in — kot se je pokazalo v Anatoliji — brez zadostne vztrajnosti v boju.

Nova vojna s Turčijo bi se mogla vršiti izključno v Anatoliji. Trajala bi najmanj pet let in bi zahtevala pol milijona evropsko izvežbanih čet. Mustafa Kemal paša bi mogel s svojo armado zavlačevati in zadrževati odločilno bitko in se uničiti vedno bolj v notranjost. Čim dalje pa bi bil od morske obale, tem nevarnejša bi bila situacija za sovražnika, t. j. za evropsko armado. Tamkaj ni cest, ni železnice, ni skladišč; klima je zelo nepri-

jemna, povrh tega pa bi imela za hrbotom sovražno razpoloženo prebivalstvo. — reči ki bi delale evropski armadi ogromne ovire. Kje je veselila, ki bi si upala celih pet let vzdrževati pol milijona vojakov v vroči Anatoliji? Francija je zaposlena v Ruhru, Italiji ima polne roke dela v Libiji, Amerika in Japonska se slabo zanimata za Turčijo; ostane tedaj še Velika Britanija. Dasiravno angleški listi razširjajo alarmantne vesti o vojnih pripravih, dasiravno pošilja Anglija nove ladje in čete pred Carigrad, vendar ne moremo trditi, da so angleški davkoplačevalci zadovoljni s tem in da bodo prevzeli nase vse ogromne žrtve nove orientalske vojne.

Treba je uvažiti, da je razpoloženje v sosednjih državah in v Indiji precej različno od onega, ki je vladalo na Orientu med vojno. Takrat je arabsko in indijsko ljudstvo še upalo, da dobi večjo samostojnost; danes kaže očitno svoje razočaranje in išče pomoči pri oni Turčiji, zoper katero se je vojskovalo. Nova vojna med Turčijo in Anglijo bi zanetila upore in vstajo širom Orienta in bi le povečala vojne stroške, ker bi Anglija morala vzdrževati znatno ojačene posadke v vseh svojih kolonijah. Velika narodna skupščina v Angori ne kaže navdušenja za kako novo vojno. Nacionalistična levica z Rida Nurom in Junes-Nadijem na čelu pa zahteva v skupščini in v svojih številnih listih izvršitev nacionalnega pakta in svari pred popuščanjem. Zmerne struje okoli Mustafa Kemala in ministrskega predsednika Rauf Beja so istega mišljenja in trdno upajo, da bodo Turki v bodočnosti dosegli vse, česar jim ni mogla dati Lausanna.

Volilno gibanje.

Volilni shodi. Jutri 25. tm. se vrše shodi naših kandidatov: na Mnt. v Mariborju, v Breznem (Gumzej, Rebek, Franc in Peter Mravljak); nocej v soboto zvečer obrtniški in uradniški v Mariboru; nocej shod gg. Puklavea, dr. Kukovec in Malgaja v Rogški Slatini; jutri 25. tm. dop. shod v Rogatecu. Izven tega imajo volilne shode in sestanke tudi vsi drugi naši kandidati. Nocej in jutri bo po celi deželi zelo živahno.

Pismo gosp. dr. Kukovec kandidatu g. Ivanu Rebeku. Danes dne 24. t. m. je poslal g. dr. Kukovec sledeče pismo gosp. Ivanu Rebeku v Celju: »Prosim Vas, da se udeležite 27. t. m. kot kandidat pridobitnih krogov zborovanja trgovcev, industrijalcev in obrtnikov, ki je sklicano od trgovskega gremija v Mariboru. Ker je zastopanje zahtev teh krogov najuspešnejše, če boste izvoljeni v narodno skupščino Vi kot poslanec, pooblašчам Vas k izjavi, da Vam jaz kot nosilec liste po danem položaju izida volitev za slučaj Vaše neizvolitve želim odstopiti, kolikor to dopušča volilni zakon, svoje poslansko mesto, ki bi ga dobil kot nosilec liste, ako Vi kot kandidat v dveh največjih Vam dodeljenih okrajih celjskem in mariborskem s 140.000 prebivalci in torej približno 28.000 volitv s pomočjo zlasti pridobitnih krogov dosežete vsaj količnik, to je eno šestnajstinko vseh od danih glasov. Izvolite tudi izjaviti, da bom jaz z Vami solidaren v zastopanju zahtev, ki jih bode zbor pridobitnih krogov na tem zborovanju postavil. S pozdravi udani dr. V. Kukovec.«

Drofenika desavuiru lastno strankino glasilo. Kakor smo že poročali, je g. Drofenik, nosilec liste SKS v mariborskem volilnem okrožju, v svoji »Kmetijski moči«, ki jo izdaja v Mariboru, glede napada na Cirilovo tiskarno v Mariboru podal strahopetno izjavo, v kateri kliče ogenj in žveplo nad narodne idealiste in celo nad svoje lastne pristaše. Ljubljansko glasilo SKS, »Kmetijski list«, pa je skoro istočasno pisal sledeče na naslov grafičnega delavstva, ki je zaključilo, da bo onemogočilo izhajanje listov onih strank, o katerih se bo izkazalo, da so pristaši sodelovali pri razbijanju tiskarn. »Pameten« — pravi »Kmet. list« —, umiven in logičen zaključek. Logičen pa postane šele tedaj, če se bo spopolnil z dodatkom, da se bodo tiskali le taki listi, katerih uredniki bodo prevzeli odgovornost za pisavo istih v polnem obsegu. Dokler bo pa smelo klerikalno čašopisje krasti čast in poštenje vsakemu človeku, ki ne trobi v njihov rog, dokler bo smelo klerikalno časopisje hujskati narod in delati proti prepotrebni miru in redu v državi, ne da bi se moglo

Naša škrinjica v mariborskem volilnem okrožju je **prva!**

biti odgovorne urednike pred sodnijo radi častikraja, ker so odgovorni uredniki poslanci, kateri uživajo imuniteto, do tedaj se ne bo smatral vaš zaključek pravilnim in logičnim, kajti užaljeni in onečašeni si bodo skušali pridobiti zaščeno na ta ali drugi način — pa bodi tudi s silo.

O naših štajercijancih. Iz ormoškega okraja smo prejeli: Nemci kandidirajo v našem in brežiškem okraju notornega štajercijanca in zagrizenega renegata Antona Sentscherja (?), kmeta (?) v Pušencih. Kdo je ta Sentscher? Sin slovenskega očeta Senčarja, kmeta v Pušencih. Na mariborski realki se je navzel nemškega duha in postal nestrpen nasprotnik vsega, kar je slovensko. Stopil je v službo nemškega viteškega reda in je bil dolga leta oskrbnik velikonedeljske komende. Tu si je pridobil toliko premoženja, da sedaj živi mirno in brez skrbi. Po preobratu je bil mož precej v strahu, ker je mogel po vsej pravici pričakovati, da ga bo kdo klical na obračun. Toda mož se ni zgodilo nič hudega, ker se je znal potuhiniti, dasi bi spadal tja, kamor so šli njegovi najozžji prijatelji dr. Delpin, Ornič in drugi. Sedaj je Sentscherju tako narasel greben, da si drzne nastopati kot nemški kandidat. Smatramo za nesramno provokacijo, da v ormoškem okraju l. 1923 — peto leto v Jugoslaviji — nastopa kot kandidat za beograjsko skupščino najozžji sodelnik Orniča in Delpina, najžalostnejši ostanek naše avstrijske prošlosti, zagrizen avstrijski Anton Sentscher — Senčar.

Delavci južne železnice kličejo g. Nachtigallu: Zivel buržuja Nachtigall, predčeraš nemškutar, včeraš komunist, danes radikal, jutri mogoče klerikal! Zivel značaji! Zivel radikalski denar, ki pripomaga do dnevnega obiska Velike kavarne.

Velika kavarina je postala gnezdišče radikalizma. Od kavarnarja Klešiča pa do zadnjega natakara je vse podpisalo radikalsko listo, še celo kapelnik in klavirski igralec.

Nobena druga stranka se ne poslužuje v sedanjem volilnem boju tako nizkotnih sredstev, kakor z Nemci in nemškutarji zvezana radikalska stranka. Češar z nečuvnim terorjem nad odvisnimi ljudmi ne doseže, to skuša s kupovanjem manj zanesljivih pristašev drugih strank. Čujemo, da so ponudil v teh dneh neki organizaciji kar 100.000 Din., če se jim proda na milost in nemilost. Kakor je ta organizacija v težkih finančnih neprilikah, je vendar odločno zavrnila to sramotno ponudbo. No, radikalcem ni težko razpisovati denarja v volilne svrhe, saj ne gre iz žepov radikalnih prvakov, marveč iz žepa neumnih davkoplačevalcev, ki podpirajo radikalno korupcijo. Z bogato provizijo iz državnih sredstev so kupili svojo prvo glavo v Mariboru in tako gre dalje s kupovanjem »zvestih« in »zavednih« somišljenikov NRS. Umevno, treba na vsak način in za vsako ceno pridobiti volilceve, koder ne gre z nasiljem, se maže z denarjem. Nemci in nemškutarje pa treba pridobiti z nacionalnimi koncesijami. Vseposod sama korupcija! Ne ideja, samo neskončno grd egoizem veže par mariborskih radikalnih prvakov in njihovih pristašev skupaj. Drago, drago bo stal radikalno stranko luksuz ustanoviti svojo stranko v Sloveniji in bogve, koga bo bolj bolela glava po 18. marenu ali Pašiča ali radikalno nemškega kandidata dr. Stojadinovića, ko bošja videla kolosalno Hribarjevo polomijo v Sloveniji.

JDS.

TAJNISTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je od sedaj stalno v Cankarjevi ul. št. 1, prtilično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristašev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold, ter od 16.—18. ure popoldne.

Tajništvo demokratske stranke v Mariboru ima telefonsko štev. 337.

—□—

Slovenskemu narodu!

Dr. Ivan Tavčar, eden največjih in najboljših mož, kar se jih je kedaj pojavilo v našem narodnem življenju, zapustil nas je za večno. Tudi družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani plaka za njim, saj ji je bil častni član, dolgoleten odbornik in končno podpredsednik.

Ne zadostuje pa, ako mu ohranimo časten in trajen spomin. Možu dr. Tavčarjeve vrste pristojna javen in trajen spomenik v narodu, katerega mu misli naša družba postaviti s tem, da ustanavlja dr. Ivana Tavčarja sklad. Iz tega sklada naj se podpirajo one šole, ki so nam posebno pri srcu.

Zato pozivljamo vse prijatelje in čestilce blagopokojnika, da prispevajo k temu skladu. Ako storimo svojo dolžnost, bomo s tem najbolj častili spomin našega blagopokojnega podpredsednika, kateri je vedel ceniti in uvaževati narodno delovanje naše družbe.

Skrbimo za to, da bomo za ta sklad nabrali vsaj en milijon kron.

Najmanjši prispevek za ta sklad naj znaša 10 dinarjev.

Slovenke! Slovenci! Uvažujte to našo prošnjo in prispevajte vsi k temu skladu, iz katerega naj se podprejo one šole, ki so najbolj potrebne naše podpore. Storili boste najlepše delo in ustregli intencijam velikega našega pokojnika. Slovenske časnike pa, ki uvažujejo naše delo, prosimo, da objavijo ta oklice.

Prispevki naj se pošljejo upravištvu tega lista ali pa naravnost naši družbi.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 20. februarja 1923.

Andr. Senekovič l. r., prvomestnik, Aleksander Hudovernik l. r., blagajnik.

Prebojni papir

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 213 Telefon št. 100.

Dnevna kronika.

— **Dr. Ivan Tavčar v domači grudi.** Včeraj so dr. Tavčarja položili v njegovo lastno zemljo, vrh dvorca Visoko, kjer si je dal na solnčnem, s smrekami zasajenem gričku zgraditi večno počivališče za se in za rodbino. Njegova zadnja pot na Visoko je bila veličastna v svoji lepoti. Ves čas mu je svetilo toplo predpomladansko solnce in ves narod iz okoliških krajev je pohitel za visokim gospodom, da ga spremlja do tihih vrat v izvoljeni griček, kjer bo ležal ob šumenju večnozelenih smrek, z razgledom čez prelepo pokrajino, ki je rodila njegove prednike in njega... V grobnico so ga zanesli njegovi štirje sinovi. Ob grobu so govorili še nekateri prijatelji in zastopniki dijaštva, nakar so mu loveci po ginljivem govoru dr. Lovrenčiča zatrobili v rog ter oddali tri salve. Tako je domača gruda sprejela Onega, ki jo je ljubil in slavil do zadnjega diha. Ave!

— **Zgoranja Polskava.** Minister n. r. dr. Vekoslav Kukovec je danes zahteval ekspresnim poštom, da minister za agrarno reformo pojasni intrige glede veleposestva baronice Post in da takoj odstavi nepotrebnega sekvestra — uradnika kneza Windischgrätza. Če pa je sekvester potreben, naj se postavi kak domačin, ki pozna razmere in potrebe domačega ljudstva. Tudi na agrarno direktorijo je dr. Kukovec vložil pritožbo proti nezakonitemu postopanju, ki razburja ljudstvo.

— **Dvojni umor v Jarenini.** V Jarenini so pred par dnevi našli starejši ženski, sestre Veingerl, ki prebivata v samotni hišici blizu kopališča, mrtvi v njunem stanovanju. Ljudje so slišali mukanje krave v hlevu. Ker mukanje ni prenehalo, so sumili, da se je moralo pripetiti nekaj nenavadnega. Splošno vlada mnenje, da gre za roparski umor. Priskava je v teku.

— **Strašen zločin v Jarenini.** O tem smo prejeli še sledeče podrobnosti: V noči od srede na četrtek je vlomil lopov v hišo samskih sester Marije in Terezije Vajngerl tik pod vasjo. Gnal ga je poleg zverinstva gotovo pohlep po denarju. Zaklal je obe ženski in iskajoč denarja je

po hiši vse prevrnil in prebrskal. Ena sestra leži umorjena navznak na postelji; ovito ima glavo v ruto. Bržčas je zločinec s tem preprečil vpitje na pomoč. Druga leži v mlaki krvi zaklana na tleh. Obe žrtvi ste oblečeni, kar priča, da se je strašni roparski umor izvršil ali zvečer ali zgodaj jutraj. Pri vsem tem pa je čudno, da ne nakloni oblastnika takim peklenim dogodkom hitreje pozornosti, kar bi utegnulo pripomoči k izsledbi razbojnika. Že dne 22. tm. opoldne je bila kompetentna oblast o satanskem zločinu obveščena (g. orožnik je šel osebno poročat), a danes 23. tm. ob 1. uri popoldne še ni prišla sodnijska komisija. Ljudstvo tarnja in želi in prosi več brižnosti v svoje varstvo. Vsa hvala pa g. orožnikom, ki so koj od začetka z vso vneto na delu.

— **Izsledeni tatovi podplatov.** Lansko jesen je bilo v tovarni Woschnagg in sinovi v Šoštanju več tatvin usnja in podplatov izvršenih, tako da je povprečna škoda znašala 20.000 K. Orožništvu v Mislinjah se je sedaj verdarle posrečilo kot storilec navedene tatvine izslediti tovarniška delavca Josipa Mazi in Alojza Herlaha in izročiti sodišču v Šoštanju. Mazi in Herlah sta v najhujši zimi pridno krošnjarija po skrivnih vaseh Kozjak in Šmiklavž s podplati in sta z izkupičkom prav izvrstno živela.

— **Rop v Dolini.** Dne 8. febr. 1923 zvečer sta prišla v mlin Marije Teran v Dolini pri Mirni dva roparja, od katerih je eden stopil v sobo, potegnil izpod suknje dolg kuhinjski nož, ga nastavil proti Mariji Uduč ter ji zagrozil z besedami: »Čekine, srebro ali smrt.« Udič mu je iz strahu izročila denarnico z 18.000 K. Drugi ropar je stal med tem časom v veži na straži. Po prevzetju denarja sta oba neznano kam odšla. Eden roparjev je bil srednje postave, je nosil rujavo obleko, športno čepico in je imel na obrazu neko črno krpico, tako da se ga ni moglo spoznati. Drugega roparja pa Udič od strahu ni mogla pogledati in opisati. Orožništvu, katero skrbno zasleduje roparje, se še dosedaj ni posrečilo jih izslediti.

— **Razpis mesta carinskega posrednika na postaji Rakek.** Za izvrševanje carinsko-posredniških poslov, ki so železnici po § 65 železniške obrtne pravilnika in členu 10 mednarodnega dogovora naloženi, razpisuje železnica za svojo carinsko postajo Rakek mesto pogodbenega carinskega posrednika. Reflektanti morajo odgovorjati vsem zahtevam pravilnika o carinskih posrednikih in odlašajem, ki jih zahteva carinsko-železniški postopek. Tozadevne ponudbe je vložiti pri obratnem ravnanstvu južne železnice odderek III-2 v Ljubljani do dne 15. marea 1923.

— **Radikalni volilni shodi v Vojvodini** se vrše navadno v znamenju alkohola. V pondeljek so imeli v Novem Sadu nek volilni shod, na katerega je prišel tudi nek Simonovič. Ker mu govornik ni govoril preveč na sree, je Simonovič, ki je bil že precej vinjen, potegnil samokres ter začel streljati na govornika, bivšega radikalskega poslanca Mito Djordjevića. K sreči ni nikogar zadel. Policija je pregorelega volilca vtaknila v luknjo.

— **Delovanje dunajskega krematorija.** Dne 17. tm. je slavil dunajski krematorij prvi mesec svojega obstanka. Skupno je bilo v tem prvem mesecu sežganih v njem 76 mrtičev, 18 na teden, in sicer 45 moških in 31 žensk. Po veri je bilo vpepeljenih 53 katolikov, 8 protestantov, 9 židov in 6 brezkonfesijonistov. Sežgani so bili razen enega sami Dunajčani.

— **Država brez zdravnikov.** Kot prvovrsten elderado za zdravnike, ki v Evropi vsled konkurence ne morejo izhajati, priporoča monakovska »Medizinische Wochenschrift« Kitajsko. Na Kitajskem je med 360 milijoni prebivalcev samo 1500 aprobiranih zdravnikov, ki pa so nameščeni večinoma le v pristaniških mestih. Veliko težavo pa bi delala našim evropskim zdravnikom, ki bi hoteli na Kitajsko — kitajščina, ki je eden najtežjih jezikov.

— **Sestrino maščevanje.** Lansko leto je v Nikšiču Ilija Zalović ubil v prepiru Milana Danmjanovića. Danmjanović je zapustil 20 letno sestro, ki je za bratom silno žalovala. Mati in oče sta umrla že pred leti in je lahko razumljivo, da sta se brat in sestra zelo ljubila. Zapuščena Ružica je sklenila, da se maščuje nad ubijalcem svojega brata. Te dni ga je

doletela na trgu v Nikšiču. Cim ga je zagledala, je potegnila samokres, ki ga je nosilo vedno pri sebi, ter oddala proti Zaloviću pet strelcev. Smrtno zadet se je zgrudil Zalović mrtve na tla, maščevalka pa se je sama javila oblasti.

— **Naraščanje draginje v Zagrebu.** Zagrebški »Obzor« piše: »V zadnjih dneh so se v Zagrebu silno dvignile cene življenjskim potrebščinam, osobito mesu in zelenjavi, a krnh je že itak neprimerno drag. Vsled tega postaja življenje v Zagrebu z vsakim dnem dražje in dražje in draginja vedno bolj presega vse draginjske razrede. Draginja občutijo — kar je povsem jasno — državni in nekateri privatni nameščenci, ker so njihove plače že davno zaostale za naraščanjem cen. Ker pa se komaj bližamo pomlad, je gotovo, da se bodo cene do prihodnjega poletja še mnogo bolj dvignile.« — Kakor v Zagrebu je tudi pri nas, ali pa je morda še slabše. Ako bo šlo tako dalje, bodo morali ubogi nameščenci, ki žive od borne plače od 1. do 1. v mesecu — enostavno poginiti. Vlada pa, slavna radikalna vlada, ki razmetava milijone za svojo strankarsko agitacijo — se za vse to niti ne zmeni.

— **Nenavaden plebiscit v Novem Sadu.** Novosadsko časopisje je izvedlo te dni vrlo zanimiv in za nas nenavaden plebiscit. Glasovanje prebivalstva Novoga Sada se je vršilo o tem, katerega gospod, katerega gospodična in kateri gospod so v mestu najlepši. Za ta plebiscit je vladalo v vseh krogih velikansko zanimanje, kar priča že velikansko število oddanih glasov. Med gospodi je dobila največ glasov, namreč 28.756, gospa Dora, soproga dr. Djundjerskega; med gospodičami je dobila Margita Weinberg 28.082 glasov ter je s tem odnesla prvenstvo, prvenstvo gospodov pa si je priporil z 28.443 glasovi g. Ivan Prištevac. Opozorjamo naše samce na najlepšo novosadsko devico brez ženinov pa na novosadskega Odonisa.

— **Velik požar v Bosni.** V Fočnici v Bosni je požar uničil dve parni žagi in veliko zalogo drv. Delavci so zvečer za kurili v bližini žag oženj, pri katerem so si kuhali večerjo. Legli so spat, ne da bi oženj pogasili. Po noči sta začeli goriti obe žagi. Vsled pomanjkanja gasilnih priprav je požar neovirano uničil obe žagi in vso zalogo lesa. Škoda se čeni nad dva milijona dinarjev.

— **Vlak povozil dve ženski.** V železniški predor blizu Labina pri Splitu sta se skrili pred bližajočim se neurjem dve ženski. V tem času je privozil tovorni vlak ter obe povozil. Eni je odtrgana noga, drugi pa obe nogi in desna roka. Težko ranjeni so prepeljali v splitsko bolnico, kjer pa je ena kmalu na to umrla.

— **Učiteljice proti celibatu.** V Sarajevu se je vršilo minule dni zborovanje učiteljic, ki so v službi zastopljene. Zborovanje je bilo kajpada zelo živahno. Včasih je bilo kar po deset govornic na enkrat. Posebno živahna je bila razprava o celibatu učiteljic. Posebne zakonske določbe namreč predpisujejo, da sme učiteljica poročiti samo učitelja. Sprejeta je bila resolucija, ki odločno zahteva odpravo tega »celibata«.

— **Prometni razmere v Bosni** so vse prej ko dobre. Službeni krogi so ugotovili, da trpi radi tega posebno produkcija premoga, ki ga je v Bosni v izobilju, ga pa vsled slabih prometnih razmer ne morejo prevažati na kraj potrebe. Sarajevsko železniško ravnateljstvo je radi tega zahtevalo od prometnega ministra 2000 novih vagonov. Minister je kratko odgovoril — da nima kredita!

— **Vas, ki se hoče izseliti.** Rača, ena največjih vasi v Sremu, je vsako leto žrtev poplave. Voda je poškodovala že večino hiš in vsako leto je uničeno skoraj pol selve. Občina se je že večkrat obrnila na vlado za pomoč. Ker pa imajo visoki gospodje v Beogradu, zlasti sedaj ob volitvah mnogo drugih skrbi, so na Račo pozabili. Ker si prebivalci ne znajo drugače pomagati, so sklenili, da se korporativno izsele drugam, svojo vas pa prepuste vladi in — vodi.

— **Trgovci in obrtniki opozarjamo na volilni shod pridobitnih slojev,** ki se vrši nocoj v soboto ob 8. uri zvečer v dvorani pri Oroviču. Govori kandidat g. Ivan Rebek.

Mariborske vesti.

Maribor, 24. februarja 1923.

m Dr. Vilku Pfeiferju! Od prijateljev opozorjen sem šele danes zvedel za dopis v »Jutranjih novostih« od peika iz Maribora dne 21. febr., katerega ste očitno sami napisali. Psovke ignoriram, moram Vas pa v interesu justice vprašati predvsem, odkod veste, da je »stvar« glede napada na Cirilovo tiskarno »povsem dokazana«, ko je preiskava vendar tajna in sodišče še vedno zaslusuje priče? Nadalje konstatiramo končno, da odločno zavračam Vaš očitke zapeljevanja »žrtve«, ker sem — in to mi lahko potrdi vsak hip stotina orjunašev — bil ravno jaz tisti, ki je na ustanovnem zboru Orjuna v celotnem govoru odločno nastopal proti nasilnostim in zagovarjal le idejno narodno-gospodarsko delo. To sem storil tudi v vseh ostalih govorih. Z inž. Vedernjakom, katerega ste torej Vi suspendirali, pa na primer do napada niti govoril nikdar nisem. Prepričan sem tudi, da je z ostalimi aretiranci vred nedolžen. Za žrtve pa sem se kljub temu z ostalimi Orjunaši v toliko brigal, da sem skrbel za zagovornike in jim poslal v zapore iz Ljudske knjižnice čtivo. — Dr. Avg. Reisman.

m Malo presenečenja je vendar vzbudila v javnosti kandidatura g. dr. Janka Dernovškega na kandidatski listi nemško-radikalne stranke. G. primarij je še podpisal listo JDS in pred kratkem je bil kot demokrat izvoljen v upravni odbor Mestne hranilnice in poznan kot vrl narodnjak, ki je z vsem ogorčenjem zavračal radikalno-nemške spletke proti slovenskemu življu. Danes pa ga vidimo v družbi Nachtigalla, Slanovca, Korena, Grasellija in Pfeiferja! Ali res ni več moške značajnosti! Odkrito, g. dr. Dernovška nismo smatrali zmožnega takega političkega uskočva!

m Kaj delajo pri mariborskem okrožnem agrarnem uradu? Dr. Graselli je bil vsaj toliko pošten, da si je izprosil od radikalcev za volilno agitacijo dopust in mastno stipendijo. Njegov dezerterski kolega dr. Pfeifer pa si je kar na agrarnem uradu napravil filijalko »duševnega« vodstva radikalne stranke za mariborsko oblast. Na piko si je vzel predvsem grajske, grofe in kneze, ki jih hoče spraviti v radikalno stranko. Ob priliki si bomo njegove obiske po gradovih, kjer ga je spremljal in doživljal čudne afere takrat še službeni dr. Mirko Graselli, bližje ogledali. Najnovejši junakstvo dr. Pfeiferja so iznesli večeraj ljudje na shodu v Zg. Polskavi. Prebrala se je tudi grozljivo pismo agrarnega urada, ki — ne vemo na podlagi kakšne kompetence in paragrafov, — zapoveduje še lastnici veleposestva, da izroči izključno vse posle uprave Windischgrätzovega uradniku in svojega upravnika takoj odpusti iz službe, ker ga bo baže agrarni urad sicer izgnal iz občine potem orožništva. Ta upravniki namreč meša račune nevidni gospodi, ki škili po veleposestvu.

m »V mariborsko koruzo«. Pod tem naslovom daje današnji »Naprej« mariborskim socialistom silno hude lekcije. Pravi, da je Nachtigalovski problem (t. j. uskočstvo bivšega komunista Nachtigalla v službo radikalne reakcije) problem mariborskega voditeljskega socializma. Gospodje, ki danes v »Volksstimme« svojemu bivšemu pajdašu zamerjajo, da se je radi mandata prodal radikalcem, niso nič manjši grešniki in nič manj prodani. Na to našteva grehe sedanjih voditeljev mariborskega socializma. — Socialisti so si hitro v laseh, če se govori o — načelnih. Da, da, ta načela!

m Izvozniki in občinstvo. Prejeli smo: Blagajnik tovarne oddaje na glavnem kolodvoru v Mariboru uraduje menda le za živinske izvoznike, kajti obkoljen od te družbe v svoji pisarni pusti druge stranke pri linici stati, dokler ni postrežen zadnji izvoznikar. Zakaj uraduje tako, pojasnil je pred dnevi pri njegovem okeni očitno od nekega kaljivca razobešeni listič sledeče vsebine: »Geschenke und Schmiergelder überhört nur der Kassier hier beim Schalter oder in seiner Wohnung — in allen Sprachen«. Pozivamo gospoda postajnega načelnika, da nastavi za navadne domaće stranke še enega blagajnika, če že te sege morajo obstojati, kajti svojih nastavljenecv pač ne moremo vzdrževati za železniško parado; darežljivim izvoznikarjem pa svetujemo, da obdarujejo

raje potrebnejše železničarje, če so že uvideli, da železnica ne more plačati svojih uslužbencev, blagajniku pa naj priznajo, saj je nevarnost velika, da se vsled svoje nadutosti razleti.

m MARIBORČANI, darujte za Ljudsko knjižnico, katero napada »Straža«.

m 4000 K za Ljudsko knjižnico je darovala kot odgovor na »Stražino« napad skupina mariborskih narodnih trgovcev in obrtnikov, ki je uverjena, da bo na ta način najbolj izgnala »zlega duha« iz knjižnice. »Zli duh« v Ljudski knjižnici bo zelo vesel, če bo »Stražino« preganjanje še tudi v naprej rodilo tako blagoslovljeni sad.

m Knjižni dar Ljudski knjižnici. Gospa dr. Lipoldova je poklonila Ljudski knjižnici lepo zbirko slovenskih in modernih hrvatskih knjig. Vivant sequentes!

m Nedostatk. »Voziti z ročnimi vozički in goniti živino po cestnih banketih je strogo prepovedano in se kaznuje z denarno globo« — se glasi napis, postavljen pred hišo št. 146 a na Aleksandrovci cesti, za katerega se pa ne ve, ali ga je občina Maribor ali Krčevina postavila. Podpisani je le »Philipp«. Na mimoidočega pa napravi vtis, kakor da bi ta napis na drog kak šaljivec tjakaj postavil, v zasmeh dejstvu, da se ravno na tem delu cestnega banketa vrši to, kar povsem vsebini napisa nasprotuje. Predno se je omenjeni napis postavil, ni bilo toliko nereda in prometnih ovir na banketih kakor zdaj in ako bi se kršitelji prepovedi res kaznovali z denarno globo, napolnila bi se kmalu dotična blagajna. Vsak dan srečaš na pešpoti manjše in večje, prazne in obložene vozičke in to pogostokrat v tolikem številu, da je pešec prisiljen po cesti hoditi, da zamorejo vozički po pešpoti voziti. Pred Krambergerjem, kjer je pešpot zelo ozka, najslabša in visi proti cesti, je hoja vsled imenovanega nedostotka najtežja, najbolj ovirana. Na najožjem delu pa, kjer pelje pešpot čez potoški most, se zabavajo številni otroci s sanjkami in drsanjem na drsalicah, ter gladijo pot tako, da brez nevarnosti skoraj ni mogoče, ta del pota prekorčiti. Pa tudi pri nadaljevanju hoje po pešpoti v mesto ne srečaš nič manjših ovir. Srečaš prav pogostokrat kar tri otroške vozičke, drug zraven drugega, namesto vsaj drug za drugim; nadležen nedostatek, ki preprečuje po opravihi hitečemu pešcu hitrejšo kretanje. Ali pa srečaš kakšnega nosilca voluminozne prtljage ali dolgih železnih drog, lestvic, mastnih posod, ogromne pekovske ročne košare kar sredi pešpoti, da res ne veš, na katero stran izogniti se. K temu pa pride še, da mnogi ljudje ne vedo, da je pri tako živahnem prometu kakor na državnem mostu tudi tukaj potreba na levo hoditi, kar se opaža posebno pri ženskem spolu. Ako se je že tak nespameten nered tako lahko udomačil, dal bi se polagoma tudi odpraviti. Umestno bi tudi bilo, da se onim, ki vodijo pse na vrvi, ukaže hoja kraj pešpoti. Ko je bila še stroga pasja zapora uvedena, bilo je mnogo prijetneje po cestah in ulicah hoditi kakor zdaj, ko so te živali zopet bolj proste, ker tudi na najsmajnejših, najbolj obljubljenih prostorih notranjega mesta pustijo svojo nesnago. Morda bi bilo umestno, vodnikom psov ukazati za sprehajališče manj obljubene ulice. Ker se skrbi za odstranitev omenjenih nedostatkov vendar ne more samo policijskim stražam natveziti, bilo bi umestno, ako bi se članom olepševalnega društva dalo pooblastilo, da smejo od časa do časa na vljuden način intervenirati; ne bile bi pač odveč primerne tozadevne naredbe, nameščene na pripravnih krajih. I. Milkovič.

m Železničarski shod. Jutri v nedeljo dne 25. tm. ob 11. uri se vrši v veliki Götzovi dvorani javen železničarski shod z dnevnim redom: Podržavljenje južne železnice. Železničarji, gre za vašo usodo, zato ne sme nihče manjkati. Akcijski pododbor v Mariboru.

m Telepat Svengali, ki se je ravnokar vrnil s turneje v Beogradu, Banatu in Bački, priredi dne 1. marca v Götzovi dvorani znano zanimivo predstavo s popolnoma novimi eksperimenti.

m Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« je imelo dne 23. febr. 1923 svoj IV. redni občni zbor, kateri je pokazal, da se društvo zaveda svojih narodnih in kulturnih dolžnosti in da se po začetni poti vsestranko lepo razvija. Društvo si je s svojim narodnim delovanjem v obč., posebno pa s svojimi na-

stopi pri vseh mogočih narodnih in patrijotičnih prireditvah pridobilo vsestranske simpatije mariborske narodne javnosti, katere je društvo rade volje podpirala ter mu tako pripomogla do sedanjega razvoja. Društvo si je v zadnjem poslovnem letu po naklonjenosti številnih podpornikov nabavilo lasten glasovir, ter se tako tudi na polju pevskega poduka osamosvojilo. Občni zbor izreka vsem darovateljem najiskrenejšo zahvalo. Radi izrednih zaslug za razvoj društva so bili englasno izvoljeni častnim članom ustanovni člani g. dr. Rudolf Ravnik, g. dr. Franjo Irgolič ter g. ravnatelj Alojzij Križnič; istotako kot ustanovitelj društva tovariš Joško Vokač in nad vse požrtvovalni pevovodja tovariš Vladimir Premrou. Nadalje je bil englasno skoraj v celoti izvoljen stari odbor: predsednik Avgust Lukačič, tajnik Albin Živko, blagajnik Franjo Druškovič ter odborniki: Joško Vokač, Ivan Paar, Tone Mencinger, Jože Dernovšek, Alb. Mravljec, Franjo Lobnik, Orbančič Drago, Tone Skačec, Franjo Lukeš, Alojzij Murauš in Josip Pahernik. — Marljivemu narodnemu društvu želimo najlepši razvoj!

m Društvo za stavbo porodnišnice v Mariboru obstoja komaj tri četrt leta. V tem času je društvo ozir. njega agilni odbor delalo tiho in takorekoč neopaženo za to pa tem vztrajneje in danes se to društvo nahaja tik pred izpolnitvijo svoje zadače. Namera društva, da bi se mariborska porodnišnica zgradila z doneski vse severne Slovenije, se ni posrečila. Pač pa se je posrečilo izposlovati vzstavev primerne svote v državni proračun za leto 1923-24, izgotovljeni so tudi že načrti in tudi pereče vprašanje stavbišča je rešeno v ugodnem smislu. Pomorne osebnosti intervencije pokrovitelja društva g. pokrajinskega namestnika Iv. Hribarja in ministra n. r. dr. V. Kukovca so stremljenjem društva urle pot do zaželjenega uspeha. Res je, da je še dolga in trnjeva pot dolelej, da g. finančni minister nakaže gradbeni direkciji v Ljubljani, ki z vso vneto pospešuje to plemenito delo, že odobreni milijonski kredit. Odbor društva pa trdno upa, da se bo posrečilo premostiti tudi te poslednje ovire in da se v doglednem času dvignejo iz tal zidovi tega prepotrebnege zavoda. Kakor izvem, je vlada v načelu posebno naklonjena zgradbi porodnišnice ker so te vrste zavodi eden glavnih stebrov dobre populacijske politike. V nedeljo dne 4. marca t. l. ob 10. dopoldne, se vrši v magistratni dvorani 1. redni občni zbor društva, na katerem bo odbor podrobno poročal o dosedanjem svojem delovanju. Vsi tisti, ki so v namene društva darovali kak znesek, so tudi njega člani in se najiskrenejše vabijo k udeležbi na občnem zboru. Vabijo pa se tudi vsi, ki z letno članarino Din. 10 žele šele pristopiti. Obširnejše poročilo o delovanju društva prinesemo po tem občnem zboru ter o priliki objavimo tudi izkaz daril.

m Važno zborovanje trgovcev in obrtnikov. Trgovski gremij sklicuje za torek dne 27. t. m. ob pol 20. uri v Gambirino dvorano veliko zborovanje trgovcev, industrijcev in obrtnikov, na katerem se bo razpravljalo med drugim o sledečih zadevah: 1. Potreba revizije zavarovalnih zakonov in dajatev. 2. Stališče gospodarskih krogov glede zakupa ali podržavljenja južne železnice. 3. Trgovstvo in izjednačenje davkov ter združništvo. 4. Pravilnik o delavnem času. 5. Zakon o pobiranju draginje. 6. Od pomoč pomanjkanju gotovine. Pripomniti je, da so navedene točke dnevnega reda za vse trgovce, industrijalce in obrtnike izredne važnosti in se vsi zainteresirani krogi vabijo na obilno udeležbo. — Meseča aprila se snide novoizvoljena Narodna skupščina in bodemo našim poslancem predložili sklepe tega zborovanja. Kot glavni poročevalec se udeleži shoda gosp. J. Mohorič, tajnik Trgovsko-obrtnice zbornice v Ljubljani.

m Koncert učencev Brandi-Pelikanove se vrši, kakor smo že poročali, dne 26. tm. ob 20. uri v mali Götzovi dvorani. Cena sedežem 12, 10, 8 in stojišča po 5 Din. dijaške vstopnice po 2 Din. pri Höferju v Šolski ulici.

m Sonatni večer, ki ga priredi gospa Brandi-Pelikanova v petek, dne 2. marca v Götzovi dvorani. V spored je vključena mesto Straussove Griegova sonata op. 8, tako, da se ta prireditev lahko naziva večer severnih komponistov. Grieg,

znani po svojih skladbah za glasovir: Sinding, rojen v Kongbergu na Norveškem, živi kot organist in ravnatelj v Christianiji. Sjörgen je še manj znan, živi v svojem rojstnem kraju, v Stockholmu. Prireditelj obeta vsakomur mnogo umetniškega užitka. Predprodaja vstopnic po 25, 20, 15, 10, 5 in 2 dinarja pri Höferju v Šolski ulici.

m Muzejsko društvo v Mariboru ima 25. februarja ob 10. uri dopoldne v manjši kazinski dvorani svoj občni zbor. — Na dnevnem redu je odborovo poročilo o društvenem delovanju, volitev draštvenega odbora in slučajnosti.

m Velikodušen dar za »Žrtve živih grobov«. G. Alojz Domicelj novi lastnik lesne trgovine na Koroški cesti je nakazal Mar-Stanu ozir. fondu za »Žrtve živih grobov« velikodušen dar v znesku K 600.— Naj bi ta vzgled človekoljubja našel, še mnogo posnemalcev ravno sedaj, ko se na socialni oddelk Mar-Stana v čim dalje večjem številu obračajo za pomoč največje stanovanjske žrtve.

m Darovi Protituberkulozni ligi. Po gosp. Martinu Ribiču je darovalo strojno osobje kurilnice južne železnice kot preostale pare na plačah za januar 101.— Din, februar 102.— Din. Delavci trpin, ki sam nima kaj jesti, daruje za ligo, premožnejši sloji pa ne? Saj ne rabijo lige, drugemu pomagati pa srca nimajo. — Komanda mariborskega vojnega okrožja je zbrala med oficirji in moštvm 250 Din za Protituberkulozno ligo. Svojim ustam odtrgajo, da pomagajo siromakom. Koliko pa je v Mariboru milijonarjev, na katere se je obrnila Liga s prošnjo za skromno pomoč, pa niti odgovora ne dajo! — Mesto cvetic na grob g. K. Staudinger je poslala za ligo obitelj F. H. 30 Din. — Posnemajte!

m Najlepše romane in druge raznovrstne knjige iz svetovnega slovstva v vseh jezikih izposojuje proti neznatni izposojnini »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu. Knjižnica kupi takoj po izidu vsako novo slovensko knjigo.

m Častni predsednik MGA. V torek dne 20. t. m. se je poklonila deputacija Mariborske Gradbene Akcije g. okrajnemu glavarju, ter ga naprosila, da sprejme na občnem zboru s glasno sprejeto izvolitev častnega predsednika društva MGA. Gosp. okrajni glavar je poverjeno mu častno mesto sprejel z veseljem in obljubil sodelovanja. Deputacija je nadalje g. okrajnega glavarja obvestila, da je bil pri isti priliki soglasno izvoljen g. pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar za protektorja društva in da se mu v to svrhu o priliki pokloni posebna deputacija. G. okrajni glavar se je zanimal tudi za gradbeno loterijo ter obljubil, pospešiti to prireditel, ter jo kot prvo večje delo gradbene akcije priporočiti na pristojnem mestu.

m Razglas o predpisu pridobnine in o vpogledu v izkaze. V smislu člena 158 finančnega zakona za leto 1922-23 št. 324 U. l. iz leta 1923 se objavi, da je priredba pridobnine za leto 1922 za Maribor mesto dovršena izvzemši za tekomi leta 1922 novo otvorenje obrate, glede kojih se bodo davčni zavezanci o predpisu pridobnine svojočasno obvestili s posebnimi plačilnimi nalogi. 15 dnevni rok za vpogled v odmerni izkaz se določa za čas od 2. do včevši 16. marca 1923. Davčni zavezanci lahko vpogledajo v predpisani izkaz pri mestnem magistratu v Mariboru, pri davčnem uradu ali pa pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru soba št. 2. med uradnimi urami. Predpis davka onih zavezancev, ki v 15 dneh po preteku roka za vpogled odmere, torej do včevši 31. marca 1923 ne podado pritožbe ali priziva davčnemu oblastvu postane pravomočen. — Sedlar L. r.

m Podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru ima svoj redni občni zbor dne 12. marca ob 20. uri v mali dvorani v Narodnem domu po običajnem sporedu.

m Predavanje MGA v Mestnem kinu. Opozarjamo na predavanje Mariborske Gradbene Akcije v Mestnem kinu jutri v nedeljo, dne 25. februarja ob 10. uri dopoldne. Predmet: Kako dobim stanovanje in svoj dom? Predavanje seveda brezplačno, posebno zanimivo za stanovanjske reveže, ki služijo pri večjih podjetjih.

m Hotel Halbwidl. Danes nedelja, jutranji in večerni koncert. Cene se ne povečajo.

m Za brezplačno reklamo v »Straži« so darovali za nedolžne žrtve klerikalnih obrekovalcev in denuncijantov gg. Kenda, 25 Din., Novak 10 Din., Monjae 10 Din., vrtnar Požar po g. Kendi odklonjeno pristojbino 10 Din. Nadalje je g. Monjae daroval za Ljudsko knjižnico 10 D. Posnemajte!

m Prošnja usmiljenim srcem! 77-letna starica, ki dobiva od mestne občine mesečno le 60 kron podpore, in leži že 10 mesecev bolna v postelji, prosi usmiljenja srca za podporo, bodisi v živilih ali denarju. Starica je popolnoma onemogla in brez vseh sredstev. Naslov v našem uredništvu, kjer se sprejemajo tudi darovi.

m Policijska kronika. Na Kralja Petra trgu se je včeraj zgrudil nek poštni sluga. Stražnik je poklical rešilni oddelek, ki je nezvestnega prepeljal domov, kjer se je kmalu zopet zavedel. — Neka Marija V. je prijavila, da ji je neznan storilec ukradel usnjato denarnico z zlatim monogramom M. V. V denarnici je imela 300 Din. in neke listine.

m Pravi kavalir, kakor jih najdemo v srednjeveških romanih, je znani Franjo Verglez, ki ima radi svojega viteškega kavalirstva skoraj vsak dan opravka s policijo. Predvčerajšnjim je bil aretiran, ker se je z nožem v roki potegoval za neko »deklet«. Komaj je prišel iz zapore, za je čakala že druga kavalirska naloga. Pod železniškim mostom v Mlinski ulici so našli v snegu nezvestno znano Marijo Pongračič, ki je bila že ponovno izgubljena. Spila je menda kak strup in obležala na cesti. Policija je pozvala rešilni oddelek, ki jo je prepeljal v bolnico. V tem jo je primahal tudi Verglez. Videč svojo staro znanko, je v pijanosti mislil, da jo hočejo zopet zapreti. Nahrulil je stražnika, ki ga je končno aretirat in spravil v običajno sobico pri »Grafu«.

m Vojaški dezertar s tremi imeni. V noči od 23. na 24. t. m. je v restavraciji »Maribor« prenočil nek mladi mož, ki se je vpisal pod imenom Mirko Potočnik, dejavnik iz Celja. Detektiv, ki so zjutraj kontrolirali tujce, pa so ugotovili, da se njegovi dokumenti glase na ime Ladislav Lempel, organist v Ormožu. To je seveda izgledalo sumljivo in pri zaslišanju je moral ptiček izdati svojo pravo ime. Piše se Alojzij Žaberl in je rojen 1. 1899 v Celju. Bil je svojčas kaznovan zaradi dezertacije z 18mesečno ječo. Dne 2. t. m. je Žaberl dobežal od 4. pešpolka v Ljubljani in se došel potikal po Avstriji. Te dni se je skrivoma vrnil in poskusil srečo s krivimi imeni, pa ga je že v Mariboru čakala smola. Odkod je Žaberl dobil dokumente, še ni znano. Policija za je izročila v varno zavetje vojaške oblasti.

m Zgubljeni predmeti. Od 1. do 15. februarja 1923 so bili priglašeni pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot izgubljeni: temno rjava listnica iz usnja z vsebino 3—400 Din.; črna usnjata listnica z večjo svoto denarja; 1 100 din. bankovec; par moških pletenih rjavih rokavic; zlata zapestna ura z obeskom; črna usnjata listnica z 360 K denarja, lovski list, zastavni list št. dr.; gumijasti dežni plašč; črna usnjata listnica z vsebino 485 K in več listkov; zlata zaponka (broša); črna usnjata listnica z večjo svoto denarja, legitimacija in 4 slike; ženska palica za sprehatj z monogramom OD; siva usnjata denarnica z vsebino 145 D; črna usnjata denarnica z vsebino 120 K; velik zlat uhan z belim kamnom; ovitek z vsebino: pletena moška maja, ena škatljica kreme in en par vezil za čevlje; črn kožuhatni ovratnik, 4600 K denarja; zavoj z vsebino dvojne vrste platna za žilnice vrednost 80 D; telovadni čevlji iz gumija; zlata pletena zapestnica; potni list, 6 D in legitimacija pokrajinskega društva.

m Stare knjige, dobro ohranjene, tudi nemške, a le najboljših svetovnih pisateljev, kupuje po najvišjih cenah »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu.

m Najdeni predmeti. Od 1. do 15. februarja 1923 so bili oddani pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od izgubitelja dvigniti: 6 raznih ključev; volnena ženska čepica; uhan z briljantom; zlata zaponka; manjša svota denarja; črna usnjata denarnica; en večji dimarski bankovec; štirikolesni voz; zlati poročni prstan; en sveženj ključev; 1 pahlijača.

Ne pozabite naročnine!

Narodno gledališče.

Predstava 127 Sezona 1922-23 Abonement A
V soboto, 24. februarja ob 19 in pol:

ONO

Igrokaz v petih dejanjih. Spisal Karl Schönherr. Posloveniti Vale Bratina. Režira Vale Bratina.

O S E B E:

Ona Bratina
Ona Buksekova
Odmor za občinstvo samo po tretjem dejanju.

Repertoire:

Sobota 24. februarja Ono, ab A. premijera.

Nedelja, 25. februarja ob 15. uri pop. Jaluševčani, izv., znižane cene. — **Nedelja, 25. febr. ob 19. in pol uri** Pri treh mladenkah (Dreimäderlhaus) izv.

»Ono«. Danes, 14. febr. se vrši zanimiva premijera Schönherrjeve najnovejše drame Ono. Opetovano smo opozarjali cenj. občinstvo, da je ta drama vsebinsko in tehnično jako zanimiva. Dve osebi: zdravnik in njegova žena sta medija vseh pet dejanj. Dramatik operira z njima mojstersko in gledalec sledi dejanju z največjo napetostjo. Nedavno so vpriporili »Ono« na Dunaju in v Gradcu z največjim uspehom. — Odmor za občinstvo je samo po tretjem dejanju. Mobilije je iz prijaznosti posodila tvrdka Preis.

Nedeljski predstavi. V nedeljo popoldne so vpriporili zadnjič v sezoni jako zabavna komedija »Jaluševčani«. V komediji nastopa zelo pestra družba, z malomestnimi nazori. Dasi so vsi ti ljudje vredni pomilovanja, se jim mora človek vendar nasmejati iz dna srca. Družba pričakuje nekega »presvetlega« (ministra). Vsi se pripravljajo za njegov sprejem. Župan aranžira, da zagrne topovi ob prihodu zaželjenega »presvetlega«, nazadnje pa se izkaže, ko je ta »presvetli« samo podvornik (sluga). Komedija je zelo zabavna in je izvala vsakokrat mnogo smeha. Predstava je tudi za mladino primerna. Cene so znatno znižane.

»Pri treh mladenkah«. V nedeljo zvečer se vpripori nadvse priljubljena opereta »Pri treh mladenkah«, ki je žela pri sobotni vpriporitvi mnogo viharnega odobravanja.

Dramatična šola. Narodno gledališče v Mariboru otvori s 1. marcem dramatično šolo, združeno s poskusnim odrom. Dame in gospodje, ki imajo veselje do gledališča, naj se blagovoljno javiti pisмено ali osebo v gledališki pisarni.

Parma - jubilej. Že danes opozarjamo na zanimiv jubilej našega znanega skladatelja Viktorja Parme. Dne 3. marca bo proslavilo tuk. gledališče 65letnico rojstva in 40letnico umetniškega delovanja našega Viktorja Parme. Pri tej priliki se bo vpriporila njegova prva opera »Urh, grof celjski«.

Gostovanje celjskega mestnega gledališča v Ptuj. Ansambel celjskega mestnega gledališča gostuje v nedeljo, dne 25. t. m. v Ptuj z dramo »Sedemnajstletnik«, ki se je igrala v Celju dvakrat s prvovrstnim uspehom. Začetek točno ob 18. uri. Za nedoraslo mladino se obisk ne priporoča.

x Pri treh mladenkah. Spevoigra v treh dejanjih. Dejanje se naslanja na Bartschov roman »Schwammerle« in ki opisuje življenske poteze in epizode velika mojstra tonov, Schuberta. Glasba uporablja Schubertove skladbe in motive iz njegovih skladb. Delo je svoječasno povzročilo v resnih muzikalnih krogih velik odpor, kajti umotvori takih nesmrtnih velikanih, kakršen je Schubert, se naj uporabljajo le v obliki, v kateri so zasnovani. Zmagala pa je potreba po sličnih glasbenih delih, kajti dunajska opereta čedalje bolj propada in to muzikalno in igralsko. Naša spevoigra (in ne opera oz. opereta, kot kakršna se nazivlja tukaj pa je podala publiki spet novo in svežo stvarino, ter si je pritrčila vsled tega tudi privlačno mesto na vseh odrih.

Največji del tega uspeha gre seveda na račun glasbe in istina je, da je Schubert uprav po tej spevoigri postal popularen v krogih, ki doslej še niso poznali večno-lepe njegove muzike in vsled česar smatrajo nekateri celo spevoigro zmotoma kot njegov umotvor.

Schubert je izrazil liriki in zavzema v muzikalni zgodovini mesto ustvaritelja umetnostne pesemske oblike, katero so po njem prevzeli vsi narodi, pri katerih se je početkom 19. stoletja na podlagi narodne pevske umetnosti začela razvijati umetna pesemska oblika. Dramatiški umotvori so bili njegovi lirski naravi bistveno nasprotni in radi tega nam tudi ni zapustil umetnostnih oblik te smeri. V priučujoči spevoigri vidimo sliko našega mojstra tonov; njegovo tiho naravo, ki nikjer ne sili v ospredje, ki pa ljubi prijateljsko zabavo pri kapljici vina. V ljubezni je mojster istotako tih in skromen, ter nima zabeležiti vsled tega uspehov. Za njegovo umetnost in njeno spoznavanje in razširjanje delujejo le njegovi prijatelji (v spevoigri operni pevec Vagel in slikar Kupelwieser). Kot blagega, mirnega in skromnega človeka nam je podal včeraj g. Arhipov Schuberta v zelo povoljnem smislu. Vloga odgovarja brezdvomno njegovi naravi, in je igralsko, kakor tudi pevsko, njegova najboljša kreacija, kar smo jih videli na odru. Dober kontrast je podala ga. Mitropičeva s svojo Hannerl, katero tiho obožuje Schubert. Bila je živahna in šegava. Le v Schubertovem prijatelju Schoberju bi raje videli izraženega elegantnega barona v večji meri, kakor ga nam je podal g. Janko, ki pa je inače svojo nalogo istotako dobro rešil. Mnogo smeha sta povzročila detektiv Novotny (g. Harastović) in hišnica Stramberger (gđ. Petkova). Ostali predstavniki manjših vlog so bili povsem na mestu, pri čemer še ne smemo prezreti male Rasbergerjeve kot pikolo. Bilo je mnogo smeha in zadovoljstva, kar se je izražalo v ponovnem zahtevanju po ponavljanju posrednih muzikalnih točk. Režija (gosp. Rasberger) je bila dobro izvedena, dekoracija in kostumi so bili okusni in primerni. Dirigent g. Vogrič je dosegel lep uspeh in gre mu polna pohvala. Vemo pa, da bo Schubertova, na pristni melodiki tako bogata glasba, še marsikaterokrat napolnila naše gledališče, kakor je bilo to včeraj.

x Po strani klobuk. Damir Feigel. Izdala in založila Narodna Knjižarna v Gorici. Damir Feigel je kot pisatelj že znan; njegove knjige »Pol litra vipavca«, »Bacili in bacilke«, in »Tik za fronto« so ga seznanile z našimi čitačnimi občinstvom, ki ga pozna kot prijetnega zabavnika in humorista. Zdaj je izšla njegova knjiga »Po strani klobuk«, ki prinaša celo vrsto prijetnih humoresk, satir in grotesk, med drugimi so tudi pravljice, kot jih on imenuje. Naslovno stran je narisal d. dveh barvah L. Špatastarn je narisal v dveh barvah L. Špatastarn. Knjigo toplo priporočamo!

x Prvi broj »Podrinske obnove« priliči smo i u njem nalazimo radnje ing. Čutukovića, Ljube Kosiera, dr. Čede R., zatim prevode Nitijevih i Karmedijevih ekonomskih rasprava, uspeo zemljoradnički kalendar, kroniku i brojne ilustracije. — List je redigovan u jugoslavenskom duhu, vanstranačar je i bori se za privredno-kulturnu obnovu Podrinja.

Turistika in sport.

x Sankarka tekma za prvenstvo Jugoslavije se vrši v nedeljo dne 4. marca dopoldne v Bohin. Bistrici na letos preurejenem sankališču Belvedere. Tekma je odprta le za verificirane tekmovalce JZSS ter se bo tekmovalo: a) v glavni prvenstveni tekmi; b) tekma juniorjev; c) v tekmi dam; d) na dvosedehnih sankah. Prijave je uposlali najkasneje do 1. marca t. l. s prijavnino 10 din. oziroma 20 din. za tekmo na dvosedehnih sankah na JZSS, Ljubljana, Narodni dom. Udeležencem se bo preskrbela polovična vožnja.

x Smuško tekmo v skokih za prvenstvo Jugoslavije raz skakalnice v Bohinju priredi Jugoslov. zimskosportski savez dne 4. marca t. l. Tekma je odprta za vse v JZSS verificirane tekmovalce. Prijave je uposlali najkasneje do 1. marca t. l. s prijavnino 10 din. na JZSS, Ljubljana, Narodni dom. Udeležencem se bo preskrbela polovična vožnja.

Iz Poruhirja.

Berlin, 22. februarja. Uradni list prinaša prepoved, ki zabranjuje Nemcem v zasedenem ozemlju plačevanje — tudi že zapadlih — davkov vse dotlej, dokler se Francozi ne umaknejo.

Izpred sodišča.

Tatinska sraka

Dne 15. decembra 11. je prišel 20 letni tesarski pomočnik Martin Šumak v Stannetinskem vrhu, okraj Gornja Radgona, ki je enkrat radi hudodelstva tatvine in enkrat radi rop predkaznovan, k posestniku Francu Glažarju v Juršincih, okraj Ptuj. Njegovi ženi se je predstavil kot uradnik okrožnega sodišča v Mariboru. Rekel ji je, da je prišel radi neke tožbe zoper njenega moža Franca Glažarja, da bo zadeva prišla pred poroto, da pa bi on lahko mnogo pomagal kot uradnik okrožnega sodišča; za to uslugo bi potreboval nekaj denarja, ni pa navedel nobenega gotovega zneska. To je ponovil tudi Francu Glažarju, ko je ta kmalu na to prišel domov. Prenočil je pri Glažarjevih, drugi dan pa je zjutraj neznan kam izginil. Dne 19. decembra je prišel v gostilno Podhostnika v Juršincih, kjer si je naročil jedi in pijače. Ko se je gostilničarka Urša Podhostnik odstranila za trenutek v trgovino, je uporabil to ugodno priliko in ukradel telečjo kožo, ki je ležala na klopi. Še istega dne ga je posestnik Franc Glažar srečal pri gostilni Korenjak v Podvincih, ga prijel in pripeljal k orožnikom v Ptuj, ki so nevarnega tatu aretirali in oddali sodišču. Šumak je tudi osumljen, da je dne 20. septembra iz dvorišča obrtne zadrage v Murski Soboti ukradel Ivaču Cipotu 4600 K vredno dvokolo. Pred okrožnim sodiščem je bil obsojen radi hudodelstva poskušene goljufije in hudodelstva tatvine na 1 leto težke ječe.

Objave.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Stannetincih. priredi dne 3. junija 1923 večjo veselico, združeno z veliko ljudsko tombolo in različnimi zabavami. Čisti dobiček gre za nabavo orodja in zgraditev plezalnega stolpa. Vsa druga društva so naprosajo, da se ozirajo na to prireditev. Karte za tombolo se bodo v najkrajšem času prodajale v tobačnih trafikah. — Odbor.

§ I. Mariborski Bioskop. Ponedeljek, torek, sredo se predvaja v I. Mariborskem bioskopu Emila Zola največji roman »Sen« prekrasna drama v 6 pretrebljivih činih. Sen nam pripoveduje življensko zgodovino kapitana in njegovega sina, katerega je oče mrzil iz dna vse svoje duše in to radi tega ker je moral mati pri porodu dečka zapustiti življenje. Iz žalovanja po soprogi je vstopil kapitan v samostan in postal po 20 letih škof. Sen je drama, ki jo igrajo prvovrstni igralci in ki je imela povsod radi lepih slik, pretresljive vsebine, izborne režije ogromen uspeh.

Gospodarstvo.

Slovenski kmečki sinovi vabljani na Češko. Zemeljska Jednota Československé republiky nas vpraša, da li je v našem interesu in imamo li možnost, poslati več kmečkih mladeničev na Češko, kjer bi stopili v prakso pri raznih kmetijskih obratih in podjetjih. Radi zmanjšanja stroškov bi bila ZJ pripravljena posredovati pri čeških kmetovalcih, da bi dobili praktikanke po možnosti brezplačno stanovanje in hrano. Potnino bi pa moral nositi vsakdo sam. ZJ priporoča, da bi naši fantje nastopili to prakso v mesecu marcu in bi ostali na Češkem do novembra, tako da bi videli delo v celi sezoni. Na koncu prakse bi se pa vrtili zleti na zadružna kmečka posestva in bi v svrhu izpopolnitve in boljšega razumevanja prakse vršila strokovna predavanja, da bi praktikanke dobili gotov pojem o kmetijski tehniki in kmetijski organizaciji sploh. — Mi bi našim kmečkim mladeničem iz narodnih in še bolj iz strokovnih ozirov silno priporočali, da bi izkoristili to priliko. Prijave se lahko izvrše do 1. marca t. l. tudi pri podpisani Zvezi. Ako bo več udeležnikov, se bode določil skupni odhod na Češko morda tako, da bodo udeleženci videli lahko tudi spomladanski velesajem v Pragi.

Zadružna Zveza v Celju.
g Polakšice na željeznici na Veliki sajam u Zagrebu. Ministarstvo Saobraćaja dozdvojilo je posjetiocima II. Zagrebačkog sajma uzoraka, koji se održavaju od 22. IV. do 1. V. o. g. 50% popusta za put u Zagreb i natrag. Taj popust vrijedi.

di za putniške i mješovite vlakove i to za vrijeme od 10. IV. ro 15. V. 1923., a svaki se posjetio mora iskazati legitimacijom Zagrebačkog Zbora, koje će se legitimacije prodavati po svim većim mjestima u državi. Za transport izložbenih predmeta dozvoljen je također 50% popust od normalnog tarifa.

g Produkna borza v Novem Sadu, 23. februarja: pšenica 450, žito 390, ječmen 320, oves 290, koruza 230, za april 258, fižol 395, moka „00“ 650, pšenični otrobi 170; tendenca neizpremenjena.

g Oglas. V pisarni inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti vršila se bo po naredbi te komande I. br. 422 od 7. febr. tl. dne 26. februarja 1923 ob 11. uri dopoldne ponovna javna ofertna dražba za nabavo ognjegasnih predmetov za ljubljansko garnizijo in sicer: Platenih cevi št. 1 75 metrov, predračunska svota 3375 D; platenih cevi št. 6 30 metrov, predračunska svota 1800 D; gasilnih aparatov tipa Minimax, Perkoo, Expres i. dr. 5 komadov, predračunska svota 3625 D. Rezervna tekočina za Perkoo-aparat 1 komad predračunska svota 80 D. Pogoji za to dražbo in vzorci razvidni so vsaki dan v pisarni inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti med uradnimi urami. Pravico k tej dražbi ima vsakdo, kdor ima dokaze o stroki za prodajo teh stvari in ni izključen od udeležb na dražbah. Licitacije lahko dostavijo oferte za vse predmete skupaj, ali pa samo za nekaj predmetov. Vsi licitacije položijo kaveji, do in sicer: podaniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5%, inozemci 10% od zaokrožene predračunske svote za doletne predmete, za katere so dostavili ofert. Kaveji se položijo lahko na blagajni komande dravske divizijske oblasti najkasneje na predan dražbo in s sprejetim potrdilom o položeni kaveji pride licitanti na dražbo, ali pa na dan dražbe komisiji, ki bo dražbo priredila. Kaveji se bodo zadržale od vseh licitacij do odobritve dražbe od strani vojaške oblasti, po odobritvi pa se bo zadržala kaveja onega ponudbenika, za katerega bo dražba odobrena. Na zavojih ofertov mora biti napisano: »Za dražbo na dan 26. februarja za nabavo ognjegasnih predmetov«.

g Dobava moka. Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema do 25. februarja tl. ponudbe za dobavo 8 vagonov pšenične moka tipa 80%. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava mesa. Dne 26. februarja tl. ob 10. uri dopoldne se vršijo pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu in pri Komandah mest v Karlovcu, Fužinah, Martinšcih, Varaždinu, Čakovcu, Dolnji Lendavi in Murski Soboti, ofertalne licitacije glede dobave mesa za posamezne garnizije za čas od 1. aprila do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja stare pločevine. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 2. marca tl. prodaja stare pločevine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava modre galice in salmijaka. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 3. marca tl. ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg modre galice in 300 kg salmijaka. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Vzorčni velesej v Budapešti. V Budapešti se bo vršil od 19. do 28. marca tl. IV. vzorčni velesej. Za blago namenjeno za velesej kakor tudi za obiskovalce bodo zagotovljene največje ugodnosti. Interesentom daje pojasnila Trgovska in obrtniška zbornica v Budapešti.

Ljudska knjižnica
Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladim. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Iz življenja in sveta.

Skrivnosti sfarega Egipta.

Tutanhamonova grobnica. — Nova razkritja v mavzoleju egiptanskih kraljev. V grobu faraona Tutanhama.

Te dni se je raznesla širom sveta senzacionalna vest, da je bila odprta naslednja soba v grobnici faraona Tutanhamon, v kateri je bil najden sarkofag s faraonovo mumijo. Znano je namreč, da so v Egiptu odkrili velikanske kraljeve grobnice, ki so bile napolnjene z ogromnim bogatstvom in za egiptsko zgodovino predragocnimi predmeti. Izpraznili so prvi dve sobani, glavno sobo te podzemeljske mrtvaške palače, v kateri se je po vsej verjetnosti nahajal faraonov sarkofag, pa so pustili nedotaknjeno.

»Times« prinaša o tem podrobnosti o otvoritvi glavne sobe, ki so jo odprli pred enim tednom. Tej otvoritvi je smel prisostvovati od vseh navzočih časnikiarjev edinole dopisnik »Timesa«.

Ko so iz sprednjih sob s težavo in z velikansko previdnostjo odstranili vse, kar bi moglo motiti ali biti poškodovano pri odpiranju dosedaj zapečatenih vrat glavne sobe, so se pripravljali, da odpro še ta vrata. Navzoči so bili samo lord Carnarvon, mr. Carter, sestra lorda Carnarvona in dopisnik »Timesa«. Soba je bila odprta s pomočjo navadnega dleta in klavira, da bi se z modernimi pripomočki ne napravila kaka škoda. To delo je opravil mr. Carter, pomagal pa mu je lord Carnarvon. Ko je bil iz zida izdrt prvi kamen, je šlo odpiranje nekoliko hitreje. Čez kratko časa so navzoči stopili v nadaljno sobo te velike grobnice in ostrmeli, polni svetega strahu pred skrivnostjo sive preteklosti, ki je bila tiho sočletja prikrita časa in ljudem. Dasiravno so bili pripravljeni na največja presenečenja, jih je pogled po divni grobnici silno osupnil in nepopisno očaral z ozrom na nove zaklade bogatstva in lepote, ki so se nahajali v tem pravilnem podzemeljskem gradu. To ni navadna grobnica, marveč prava kraljevska palača, čije zidovi so pokriti z zlatimi ploščami in ozaljšani z modrim fajansom. Soba je zgrajena v obliki kapelice in razdeljena na več oddelkov, polnih najraznovrstnejših predmetov iz zlata, slonove kosti, ebanovine in kroginkrog posuta s dragocnimi dragulji. Pred glavnim, srednjim obokom je napravljen veliki baldahin iz zlata in ebanovine, posut z dragocenim kamenjem, pod njim pa se nahaja zaprti sarkofag s faraonovo mumijo. Zidovi so izpisani z napisi, brčkone religiozne vsebine, povsod okoli sarkofaga pa so razvrščene številne zlate podobe, manjše in večje, ki predstavljajo razna božanstva. Posebno pozornost so vzbudile prekrasne slike, naslikane na zlatih ploščah, ki kažejo faraona stoječega na črnih leopardih. Iz glavne sobe vodijo še ena vrata v male podzemeljske prostore, ki so polni najraznovrstnejših predmetov, zlasti pa papirisa, ki bo razjasnil doslej neznane strani najslavnejšega časa egiptске zgodovine.

Sarkofag še ni odprt, ker so potrebna še neka opravila; zato pa preostaja še ena skrivnost, katero bo razjasnila otvoritev sarkofaga. V prvih sobah so namreč našli rokavice, o katerih sodijo z vso gotovostjo, da so pripadale kralju, ki pa so tako majhne, da bi jih lahko oblekel samo kak deček. Sedaj so našli še več drugih predmetov, obleke in igračk, ki dopuščajo domnevo, da faraon Tutanhamon ni umrl kot odrasli človek — razen, če je imel posebno veselje z otroškimi igračkami izza svojih mladih dni, pa so mu jih tudi položili v grob, da bi se igral čkal z njimi. Prva domneva ni ravno neopravičena, ker zgodovina pozna več nedoletnih faraonov, ki so se poročili v zgodnji mladosti, pa se tedaj ni čuditi, če je Tutanhamon imel tudi ženo. Znano je, da je faraon Amenofis stopil na prestol v svojem 14. letu in se takoj oženil. Njegov naslednik Amenofis V. je postal faraon v 13. letu. V prvih treh letih njegovega vladanja je bila mati regentinja, a s 16 letom je postal polnoleten. Umrl je v 30. letu in zapustil sedem hčera. Tretja po starosti je dobila prestol in se je omožila s

Tutanhamonom. Ko se je poročila, je bila stara 12 let, kar v orientu še danes ni velika redkost. Tutanhamonov naslednik Horemheb, ki je bil uzurpator prestola, si je prizadeval, da bi naknadno yzakoniil svojo kraljevsko moč, kar je dosegel s tem, da se je poročil z nastarejšo Tutanhamonovo hčerjo, ki je že prekoračila 30. leto in je v tistih časih veljala kot starka.

Znanstveni štab lorda Carnarvona, — odkritelja Tutanhamonovega groba — je nmenja, da je Tutanhamon vladal zgolj 2 do 3 leti in da je bil oženjen z otrokom, ki je bil nekoliko mlajši od njega. To se da sklepati iz doslej najdenih stvari in argumentov. Kakor hitro bo odprt sarkofag, ki se v njem nahaja faraonova mumija, bo ta uganka rešena, ker druga verzija pravi, da je Tutanhamon umrl kot odrasli človek.

Zanimivosti.

Iz življenja brezposelnih priincev in sultanovih žen.

1. Bivši nemški prestolonaslednik.

Navadno so otroci velikih genijev slabo nadarjeni, iz tega pa seveda ne sledi, da bi bili vsi slabo nadarjeni ljudje otroci genijev. Iz tega sledi nadalje, da bivši nemški cesar Viljem II. ni zato genij, ker ima slabo nadarjenega sina. Ta kronprince, ki se nahaja na razpoložnj, to se pravi: brez posla, mora sedaj živeti v zakotni holandski vasi Wieringen. Minule dni ga je obiskal dopisnik »Petit Parsienae«, ki objavlja nekatere podrobnosti iz prinčevega življenja. Princ je v pregnanstvu postal kovač in kuje zelo lepe podkve, ki jih prodajajo po 10 holandskih goldinarjev v dobrodelne namene. Mojster, pri katerem se je bivši prestolonaslednik izučil izdelovanja konj, se je zelo pohvalno izrazil o njegovih kovaških sposobnostih. Kadar pa

princ ne udriha po nekovihi, piše pismo svojim prijateljem. V to svrha ima dve strojepiski, ena — Irma — stanuje v njim v isti vili, najbrž valed tega, ker moreta po dneva opraviti vsakega dela. Irma je seveda zelo srečna, da lahko tako biva s svojim nemškemu prestolonasledniku.

2. Sultanove žene.

Znano je, da je moral turški sultan zapustiti Carigrad. Zbežal je na skrivaj na neki angleški ladji. S tem je ostal v Carigradu približno 200 žen na razpoložnj. Kaj z njimi? Nedavno je romal na božjo pot v Meko. Morda z namehom, da se zahvali Alahu, ker se je rešil dve sto žen? S seboj je vzel tri žene: Ulvijo, Fatimo in Saliho, tri otroke, dva hčera in šest evnuhov. V muslimanskem svetu si različno tolmačijo sklep, da se je odpovedal svojim ženam. Kaj bo s haremom? Žene sultanovega harema so bile za to posebej odgojene že iz trinajstega leta, ko jih je za ta posel odbral evnuh. Mnoge obitelji so se pulile za to čast, dasiravno sorodniki niso smeli obiskovati deklic v Iridis Kiosku. Seveda deklica niso smele videti nobenega moškega razen sultana in skupljenih evnuhov. Če je sultan s katero imel otroka, je bila ta proglašena za službeno ženo. Abdul Hamid se je od dvesto haremskih žensk oženil z devetimi, Mohamed V. pa je od 125 žensk imel samo 3 otroke. Po koranu se sultanove lepotic ne smejo znova poročiti. Angorsko-turška vlada ima tedaj pred sabo težko vprašanje: kaj začeti s sultanovim haremom? Morda ga kupi kak Amerikane?

Darujte za „Sklad otroške bolnice“ v Mariboru.

Bremen - New York

Direktne zveze s sijajnimi ameriškimi vladnimi parniki. Nenadkriljivi glede udobnosti, čistote in prvostane hrane. Najhitrejši in najvernejši parniki.

„George Washington“	„America“
„President Roosevelt“	„President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in plovno listo št. 100.

UNITED STATES LINES

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, palata Beogradske zadruge.

Veletrgovina s premogom in drvni

Na debelo. **F. & A. UHER** Na drobno.

SLOVENSKA ULICA STEV. 8. :: TELEFON STEV. 344.

CENIK.

Premog v vsaki množini, na dom postavljen po Din 32.—, 37.—, 42.—, 45.25 in 66.75 za 100 kg.

Drva bukova, cela, na dom postavljena la Din 700.—, la Din 625.— za klastro.

Bukova rezana. 20 cm dolga, na dom postavljena la Din 50.—, la Din 45.— za meter.

Mehka, 1 meter dolga, rezana (odpadki) Din 0.27, za kg na dom postavljena

Naročila se sprejemajo samo v pisarni, Slovenska ulica št. 8.

237 10-10

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.

(Dalje.)

(37)

Grizla si je ustnice do krvi, da prepreči krik, ki bi prepračil očeta, da je ta zakon nekaj nepojmljivega, gerostasno podlega.

»Uhogi Henrik,« — je nadaljeval de Tournehem, ko ni bilo odgovora, — »saj ima izvrstno srce, — vem, vem, — in služil mi je zmiraj zvesto, — deloval v kraljevi upravi, medtem ko sem jaz potoval. — Zasluži pač vso mojo hvalo in najino naklonjenost, — ali pripoznati mora pač, da ni lep. — Saj jaz sem se čutil, da si ga mogla vzljubiti, — ali najprej njegovo in potem tvoje potrdilo me je prepričalo. — Slednjič pa mi je bilo tudi ljubo, da poročiš mojega nečaka, tako si ostala v rodbini, — bolj blizu mene! — A bil sem egoist. — Moral bi biti odprti oči, — proučevati in paziti. Ali ne jokaj vendar, draga, — saj grem takoj k Henriku.«

A Ivana je hipoma vstala. — Prikazala se ji je v duši slika očeta pod vislicami. —

Otrla si je solze in z odločnim mirnim glasom, kateremu se ni poznalo notranje razburjenje, — z glasom, ki je zatajeval žrtvovanje svojega življenja, je rekla očetu:

»Motite se, dragi oče, — poroka s Henrikom me ne vznemirja, — me ne žalosti.«

»Ali sem se torej res motil?« — je vprašal Tournehem začuden.

»Da in če bo trebalo, da se vnovič poročim s Henrikom,« — je z mirnim glasom nadaljevala, — »bi si ne želela drugač.«

Torej ga reši ljubiš? —

»Ljubim ga!« — je odvrnila Ivana vzvišena v svoji odgovori. —

»In si srečna?« —

»Da, oče, srečna sem!« —

Tournehem je zamišljeno zrl Ivano, jo prijel za roko, — ali neustrašena mladenka je zdržala i ta pogled, — lahko se je nasmehnila. —

»In tvoje solze?« — Tvoja omedlevica? —

»Ah, nič, le malo razburjenosti in ginenosti moje duše in nemirnih možgan.«

»Ivana!« —

»Petje v cerkvi, — luči, — kadilo, bučanje orgelj, — vse to me je pretreslo, saj veste, ljubim oče, da sem jako občutljiva in da me posebno godba premaga.«

»Ivana, — drago dete moje, — ti se lažeš svojemu očetu!« —

»Prisegam vam, da govorim resnico.«

»Prisegam!« —

»Prisegam na vašo glavo!« — Da!« — je odgovorila Ivana in v njenem obrazu se je svetil odsev mučeništva. — »Prisegam vam pri vaši glavi!« —

»Ah,« — je pomislil Tournehem v svojem srcu, — »ali je zadeva še bolj resna, kakor sem si predstavljal?« — Slutnje me obhajajo o zakotnih načrtih, proti sreči moje hčerke, — a kateri, kaki načrti? — Zvedel bom in tudi če v to porabim svoje življenje, svoje bogastvo!« —

Čez nekaj časa je prišla v spodnje salone Ivana, ki se je zjutraj zvala še Poisson Ivana Antonijeta, — po izpisu iz kraljeve knjige, a ki je postala pred malo čas gospa Le Normant d' Etioles. — Smehljaje se je pridružila veseleči se družbi, ki je bila izbrana izmed najlepših, izmed najboljših znanih in slavni na polju financ, bogastva, umetnosti in literature. —

Vse jo je pozdravljalo, ji nazdravljalo. — Oprta na očetovo roko je prehodila sobano, šla mimo posameznih skupin, ki so jo slavile, občudovala. —

S prisotnostjo duha, ki bi bila čudila in očarala vse, — če bi bili poznali njene prave misli, — je vsakomur primerno odgovorila na čestitke: za umetnike in pesnike je imela ono prijazno ljubeznjivo besedo, ki se laska velikim duhomom. —

Vsi so bili prepričani, da postane to neprimerljivo hišna gospa bogate palače veselje in zabave. —

»Sedaj imamo deset muz, ne več deset,« — je vzkliknil Crébillon, ki je bil duhovit, tudi če ni bil pijan. — »Našemu stoletju je bilo odločeno, da vstvari muzo veselje in zabave, — ne upoštevajoč, da je ona zvezda vseh zvezd!« —

Te besede so bile trn v oko vsem so-progam visokih bogatašev, ki so se iz zavisti maščevali proti ubogemu Crébillonu, ko se je predstavljala njegova igra »Katilina«. —

Od česa odvisi usoda pesnika!

Noč je nastopila. — Proti najstjim so odšli tudi zadnji povabljeni. — Ivana, ki je bila že malo prej šla v sobano v prvo nadstropje, — je pozvonila, da priklji hišino, ki ji pokaže njeno sobo. — Ko je prišla v svojo sobo, je odslavila dekle, in zaprla vrata, potem se je ugovila, da ne bo mogel priti nobeden v njeno sobo, — ako ne skozi ona edina vrata. —

A istočasno s tem pa je klonila tudi njena duševna moč, — zlomila se, kakor vzmet preveč navite ure. — Obraz ji je pobledel, — in spustila se je na kolena blebetajoč besede brez vsakega smisla, premagana, uničena od jedne izmed onih srčnih viharjev, ki vsled obupa in žalosti uničijo srce, otemnjijo misli in razum. —

Čudno, a pač naravno pa je bilo, da v njenem obupu ni niti za hip vzklikla misel na Henrika d' Etioles. — Oni, katerega je gledala Ivanina duša, je bil visoki vitez, lep plemenitaš, — malo prezirljivega pogleda, — ki se je peljal v lepi kočiji sredi golih sabelj in navdušenih pozdravnih vzklikov množice, — bil je kralj! —

Ljubezen početkoma skrivnostna in mistična je stopala v svojo naravno pot navdušenja. —

Ljubila je goreče, z vso dušo, z celim telesom, — zaželela si je poljub ljubezni in misel njena je bila tako živa, da je

stegnila roke proti oni sliki, ki ji je bivala v duši. — Počasno je vstala in se začela ogledovati po sobi, kakor da bi bil kralj prisoten. —

A kriknila je začudeno, zaročarano. Groza jo je spreletela. — Blizu vrat je stal nekdo. —

A ta nekdo ni bil kralj, — ampak Le Normant d' Etioles. —

Ali kako je prišel tjakaj, — kje je mogel stopiti? — Umaknila se je nazaj do postelje, na katero se je naslonila. — Istočasno je pa tudi Henrik stopil par korakov naprej. — A to je zadostovalo, da se je ona mahoma umirila. — Povrnila se ji je hladnokrvnost in pogum. —

»Kaj delate tukaj,« — ga je vprašala z tihim, hripavim glasom. —

Henrik si je popravil čipke pri ovratniku pa se hudobno zasmejal. —

»Čudno vprašanje!« — Gospa! — Prišel sem pač obiskat svojo soprogo!« —

»In kako ste prišli semkaj?« — je vprašala zopet! —

»Čisto priprosto, — vedel sem, da se vrata od znotraj zaprejo z zapahom in vsled tega sem poskrbel, da lahko pridem v sobo, ne da rabil vrata. — Ah, ah, — naši arhitekti so pač večji ljudje!« —

Zdelo se je, da je čisto miren, — ali v očeh se mu je smejala zloba. —

Ivana je mirno, ne da bi spregovorila le besedico, šla proti vratom, jih odprla in odprla, potem se pa zopet vstopila nasproti Henriku, ki jo je gledal mirno, nepremično s svojim groznim smehljajem. —

Tedaj pa je Ivana stegnila roko proti vratom in rekla čudovito mirno:

»Verujte mi, — v najinem obojnem pridu, — ne silite me, da se poslužim skrajnih pripomočkov. — Da rešim svojega očeta, sem privolila, da sprejemam vaše ime, ali obveščam vas, da bi se znali kesati, če bi hoteli zahtevati kaj več! — Ven od tu gospod, — med nama zija prepad.« —

(Dalje prihodnjič.)

Mala oznanila.

Mlada inteligentna gospodinja išče službo kot komaristinja v kakšni p ivalni pisarni ali podjetju. Zmožna je strojepisja ter slovenskega, nemškega in srbskega jezika. Gre tudi v kakšno boljšo trgovino kot blagajničarka. Naslov v upravi. 392

Samostojnega knjigovodje, velikega tudi trgovske korespondence, samca, sprejema večja en gros kolenjalna trgovina. Vstop z marcem. Ponudbe na upravo lista pod št. 367. 3-3

Mladeniča, krepke narave, sprejme kot pomožno moč v kletarstvu in prejemanju lesa, večja trgovina in gostilniška obrt. Nastop takoj, oskrba v hiši. Samo trenna, delovalna moč. Ponudbe na upravo lista pod št. 368. 3-3

Postrežkinje za par ur dnevno se išče. Krakova ulica št. 16. I. nadst. 391

Soliden gospod ali dijak se sprejme na stanovanje in hrano. Jože Vošnjakeva ulica št. 22. 398

Odda se lokal na prometnem kraju. Naslov se izve v upravnistvu »Tabora«. 402

Starejša letnika »Zvona« in »Dem in sveta« kupim. — Ponudbe s napovedbo letnika in cene pod »Gruden« na upravo. 400 3-1

Otroški voziček (Brennabor) se proda. Naslov v upravi »Tabora«. 401

Kupec parni stroj 3 $\frac{1}{2}$ —4 HP. Josip Vrtnjak, Ruška cesta 3. Maribor. 396

Hiša, 5 stanovanj, za trgovino ali obrt pripraven lokal, vrt, v Studenih pri Mariboru, Ciril-Matodeva ulica 4, se takoj proda. Lastnik: Dragotin Ledinek, Sv. Levrepe na Drav. polju, pošta. 397 2-1

Hoteli, zavodi, posori! Proda se izvrstna peč za peko kruha (dvakrat po 4 kolače) in sušenje sadja; zunaj železna, znotraj ehridana s samostno opeko, t. zv. »Welsia-Reform-werke« na kolesih. Se postavi kjerkoli, ter takoj porabna. Služi vsake vrste kurivo. Tečno navodilo zraven. Šele malo rabljena. Več nstmeno ali pismeno pri lastniku M. Skuhala, Jurski vrh 1, pošta Gor. sv. Kunigata. 404 2-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurtičeva ulica 9. 1850

Enodružinska hiša z vrtom, gospodarskim poslopjem in električno napeljavo na prodaj. Radvanjska cesta št. 7. 393 2-2

Na prodaj 8 letnov stari, čisto plemenski lovski psi (Vorsteihhande). Aleksandrova cesta 83. 389 2-2

Proda se majhna vila. Vprašati Kraljeva, Praprotnikova ulica 200. 335 2-2

AMERIKANSKI

in angleščini

Singer šivalni stroji

Singer igle

in

nadomestni

deli.

Lastna

mekanična

delavnica.

Singer ogle,

nit, sila itd.

Prodaja

na

obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica št. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Velen, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341

Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Konc. zastavljalnica v Mariboru.

Dne 14. marca 1923, predpoldne
ob 9. uri, pri čne

zastavnostna licitacija

vrednostnic zastavnih listin št. 2840 do 4460

dragocenostnih zastav. listin št. 5775 do 7980

ki niso do najkasneje 10. marca 1923
prepisane ali dvignjene.

Dne 12. in 13. marca je zavod
za vsak strankin promet zaprt.

Podpisani vljudno naznanjam, da sem
otvoril v PRAGERSKEM

delavnico za strojno in stavbeno ključavničarstvo.

Opiraje se na izkušnje, ki sem si jih pridobil
v večjih delavnicah, upam, da mi bo mogoče
izvrševati vsako delo. Z odličnim spoštovanjem

399 Jožef Ferlež, ključavničar, opekarna Pragersko.

Prva slovenska pekarna

Anton Strausgittl

dediči
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu za
najokusnejši rženi, beli in mlečni
in kruh ter najfiniješ pečivo
za čaj in kavo. 2501

Zamenjava
stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodeli
ulici z eno sobo in kuhinjo
se zamenja s stanovanjem z
dvema sobama in kuhinjo,
event. tudi v okolici. Naslov
pove uprava.

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO
VIDAKOVIČEV ČELIČNI KAPAK, NITI
IMA SUNCA KOJE BI PRODRLO KROZ
VIDAKOVIČEV
SPECIJALNE
ZASTORE!

PRVA JUGOSLAVENSKA
TVORNIKA ŽALUZIJA,
ROLETA, DRYENIH I ČELIČNIH
KAPAKA I SUNCANIH ZASTORA
G. SKRBIČ
NASLEDNICE
BRAČA VIDAKOVIČ
ZAGREB
ILICA 40. OSNOVANA
1889 GOD.

TELEFONI:
POSLOVNIKA 4-02
TVORNIKA 23-05

Wien XIII., Breitensteestraße 56
Zastopniki se iščejo!

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij »Tabor«. — Odgovorni urednik: Rudolf Ozim. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.